

Nr 7 A.

Godkänd av första kammaren den 12 juni 1919.

Godkänd av andra kammaren den 12 juni 1919.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1920 sjunde huvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden nr 7 A, 27, 29, 64, 72, 81, 178, 179 och 204 samt memorial nr 125.)

Till Konungen.

I avseende å regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1920 sjunde huvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet, får riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut:

Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 9 januari 1919 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av punkt 1 i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för år 1920 höja det ordinarie anslaget till finansdepartementets avdelning

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 14 saml. Nr 7 A.

av Eders Kungl. Maj:ts kansli, nu 129,300 kronor, med 4,000 kronor till 133,300 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får sålunda anmäla, att riksdagen för år 1920 höjt det *ordinarie anslaget till finansdepartementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli*, nu 129,300 kronor, med 4,000 kronor till 133,300 kronor.

2:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 2) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för *avlönande under år 1920 av en extra byråchef för lagärenden i finansdepartementet* på extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 8,100 kronor, därav 2,500 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar.

3:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att till beredande av *fyllnadsarvode under första halvåret 1920 åt en särskild föredragande i finansdepartementet av ärenden rörande elektriska anläggningar m. m. å extra stat för år 1920* anvisa ett förslagsanslag, högst, 1,050 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot förevarande framställning, har alltså till *beredande av fyllnadsarvode under första halvåret 1920 åt en särskild föredragande i finansdepartementet av ärenden rörande elektriska anläggningar m. m. å extra stat för år 1920* anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,050 kronor.

4:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att i avbidan på den proposition i ämnet, som kan varda riksdagen förelagd, till arvode åt särskild föredragande i regeringsrätten m. m. bland de extra anslagen för år 1920 beräkna ett förslagsanslag, högst, 5,200 kronor.

Sedermåra har Eders Kungl. Maj:t i en den 7 mars 1919 dagtecknad proposition, nr 211, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till förstärkning av arbetskrafterna å finansdepartementets regeringsrättsbyrå, i enlighet med vad i berörda statsrådsprotokoll närmare utvecklats, anvisa såsom förslagsanslag, högst, dels å tilläggsstat för år 1919 ett belopp av 3,300 kronor, dels ock å extra stat för år 1920 ett belopp av 6,725 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen funnit sig böra bifalla, och får riksdagen sålunda beträffande 1920 års stat anmäla,

att riksdagen till *förstärkning av arbetskrafterna å finansdepartementets regeringsrättsbyrå*, i enlighet med vad i statsrådsprotokollet över finansärenden den 7 mars 1919 närmare utvecklats, å extra stat för år 1920 såsom förslagsanslag, högst, anvisat ett belopp av 6,725 kronor.

De centrala ämbetsverken.

5:o) Såsom i särskild skrivelse anmälts, har riksdagen till upprätthållande av kammarkollegiets verksamhet under år 1920 å ordinarie stat beviljat ett anslag av 192,600 kronor, varav 3,000 kronor skola uppföras såsom förslagsanslag.

6:o) Såsom i särskild skrivelse anmälts, har riksdagen *för beredande under år 1920 av arvode för en ledamot såsom ordförande å division i kammarkollegiet samt för anställande hos kollegiet för år 1920 av fyra adjungerade ledamöter, en extra arkivarie, sju extra notarier och tre extra skrivbiträden i första graden ävensom för ersättande av övriga av bemälda befattningshavares anställande föranledda kostnader* på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 67,050 kronor.

7:o) I enlighet med vad riksdagen i särskild skrivelse anmält, har riksdagen för ordnande av vissa till kammarkollegiets andra arkivkontor hörande handlingar på extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,950 kronor.

8:o) Vidare har riksdagen, såsom jämväl i särskild skrivelse anmälts, *dels* medgivit, att å statskontorets ordinarie stat må från och med år 1920 uppföras:

ytterligare en statskommissarie och byråchef med avlöning av 8,100 kronor, därav lön 5,000 kronor, tjänstgöringspenningar 2,500 kronor och ortstillägg 600 kronor;

samt ytterligare en tjänsteman i första lönegraden (notarie) med avlöning av 4,000 kronor, därav lön 2,200 kronor, tjänstgöringspenningar 1,500 kronor och ortstillägg 300 kronor;

att nämnda tjänstemän må kunna tilldelas, statskommissarien och byråchefen ett ålderstillägg av 600 kronor efter fem år och notarien tre ålderstillägg, ett vart å 500 kronor, efter respektive fem, tio och femton års tjänstgöring; samt

att det å statskontorets ordinarie stat uppförda anslaget till amanu-

enser, vikariatsersättning, renskrivning och flitpenningar, nu 40,200 kronor, må från och med år 1920 höjas med 500 kronor till 40,700 kronor;

dels förklarar

att berörda ålderstillägg skola utgå av det under sjunde huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till ålderstillägg, samt

att för den nye statskommissarien och byråchefen samt den nye tjänstemannen i första lönegraden (notarien) skola bliva gällande de villkor och bestämmelser, som för åtnjutande av fastställda avlöningsförmåner gälla för motsvarande befattningshavare i statskontoret;

dels ock höjt det ordinarie anslaget till statskontoret, nu utgörande 178,800 kronor, med 17,400 kronor till 196,200 kronor.

9:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse anmält, har riksdagen till *förstärkning av arbetskrafterna å statskontorets riksbokslutsbyrå med en extra förste revisor, en extra revisor och ett extra kvinnligt biträde* på extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 11,425 kronor.

10:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 10) har riksdagen *dels* för år 1920 upptagit det å riksstaten uppförda *ordinarie reservationsanslaget till bestridande av de med mynt- och justeringsverkets drift förenade kostnaderna* med oförändrat belopp 1,060,000 kronor att av inkomst av myntning och justering direkt utgå, *dels ock* förklarar, att av berörda belopp skall, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till avlöningar åt verkets ordinarie personal samt vikariatsersättningar i enlighet med avlöningsstaten för verket utgå ett belopp av 41,350 kronor.

11:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) ej mindre *dels* godkänna det utav departementschefen förordade förslag till avlöningsstat för kommerskollegium, att tillämpas från och med år 1920, ävensom de av departementschefen angivna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i samma stat upptagna avlöningsförmåner, *dels* förklara, att en var, som med eller efter ingången av år 1920 tillträder ordinarie befattning i kommerskollegium, skall vara pliktig att underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser för den nya avlöningsstatens åtnjutande, samt att de förutvarande innehavare av ordinarie befattningar i kommerskollegium, vilka icke före den 1 november 1919 anmäla, att de vilja övergå till den nya avlöningsstaten samt underkasta sig de för avlöningens åtnjutande stadgade villkor och be-

stämmelser och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem, än även till upprätthållande av kommerskollegii verksamhet under år 1920 bevilja å ordinarie stat ett anslag av 374,500 kronor.

Till de principer, som fått sitt uttryck i det av Eders Kungl. Maj:t framlagda omorganisationsförslaget för kommerskollegium, kan riksdagen i allt väsentligt giva sin anslutning. Med hänsyn till de inom detta ämbetsverk handlagda ärendenas beskaffenhet och mångfald synes sålunda den i förslaget genomförda decentraliseringen vara för kollegiets verksamhet lämplig och acceptabel. Likaledes har byråuppdelningen enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag icke givit riksdagen anledning till särskild erinran. Visserligen har riksdagen funnit det tveksamt, huruvida tillräckliga skäl kunna anses anförda för förslaget om inrättande av en särskild fartygsinspektionsbyrå, då dess uppgifter torde åtminstone tillsvidare kunna ganska väl fyllas av en sektion för fartygsinspektion, men med hänsyn till vad departementschefen därom anfört samt då byrån i fråga föreslagits till uppförande å extra stat, har riksdagen funnit sig kunna bifalla förslaget jämväl i denna del.

Däremot har riksdagen, efter tagen del av Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 360 angående omorganisation av utrikesdepartementet samt förstärkning av Sveriges representation i utlandet, icke ansett, att handelsbyråns upplysningssektion bör uppföras å ordinarie stat. Vid jämförelse med vad i nyssnämnda proposition föreslås rörande en ny speciell handelsavdelning inom utrikesdepartementet, synes det riksdagen som om frågan angående den lämpligaste organisationen av vissa kommersiella informationsorgan och deras förläggning icke föreläge så allsidigt och slutgiltigt utredd, att definitiva beslut därom nu lämpligen böra fattas. Det torde för övrigt kunna ifrågasättas, huruvida icke därmed skäligen bör anstå, till dess frågan om det nya handelsdepartementets ställning till och inflytande över dessa organ samtidigt kan komma under omprövning.

Med hänsyn härtill har riksdagen, som icke har något att erinra mot det för sektionen beräknade personalbehovet, ansett, att handelsbyråns upplysningssektion bör tillsvidare uppföras å extra stat. Avlöningarna för byrådirektören, sekreteraren och de tre kvinnliga biträdena böra till följd härav minskas med belopp i runt tal motsva-

rande vederbörande ordinarie tjänster åliggande pensionsavgifter eller för vardera av byrådirektören och sekreteraren med 200 kronor och för ett vart av biträdena med 50 kronor. Då för avlöningarna är på ordinarie stat beräknat ett belopp av 20,300 kronor, bör alltså för samma ändamål å extra stat upptagas 19,750 kronor. Härtill kommer sektionens andel i det till extra personal, vikariatsersättningar m. m. beräknade beloppet 6,250 kronor, vilken andel torde böra upptagas till 1,800 kronor. Extra anslaget skulle alltså komma att utgöra 21,550 kronor. Härigenom kan en minskning av det ordinarie anslaget ske med 22,100 kronor.

Riksdagen har vidare utbytt de av Eders Kungl. Maj:t å industribyråns administrativa sektion, å bergsbyrån samt å administrativa sektionen å sjöfartsbyrån uppförda byrådirektörstjänsterna mot sekreterare-tjänster. Av denna anledning kan det ordinarie anslaget minskas med 3,000 kronor.

De av Eders Kungl. Maj:t föreslagna avlöningsbeloppen till de å kollegii stat uppförda särskilda befattningshavarna har riksdagen funnit sig böra bifalla.

Vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit har icke givit riksdagen anledning till erinran.

På grund av vad riksdagen sålunda beslutat, kan det av Eders Kungl. Maj:t till upprätthållande av kommerskollegii verksamhet å ordinarie stat äskade anslaget nedsättas med tillhoppa 25,100 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning

dels godkänt följande avlöningsstat för kommerskollegium, att tillämpas från och med år 1920.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Summa	
	kronor	kronor	kronor	kronor	
Generaldirektör och chef (arvode)	—	—	—	15,000	
1 byråchef	5,000	2,500	600	8,100	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
4 byråchefer	20,000	10,000	2,400	32,400	
1 byrådirektör	4,200	2,000	600	6,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 byrådirektör och överinspektör	4,400	2,500	600	7,500	
1 navigationsskoleinspektör	4,400	2,500	600	7,500	
1 skeppsmättningsöverkontrollör och överinspektör	4,400	2,500	600	7,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 sjöåklagare, arvode	—	—	—	3,000	
1 sekreterare	3,600	1,800	400	5,800	
3 sekreterare	10,800	5,400	1,200	17,400	
1 kamrerare	3,600	1,800	400	5,800	
1 förste byråingenjör	3,600	1,800	400	5,800	
3 förste byråingenjörer	10,800	5,400	1,200	17,400	
1 teknisk konsulent	3,600	1,800	400	5,800	
1 sjötekniskt biträde	3,600	1,800	400	5,800	
1 förste aktuarie	3,600	1,800	400	5,800	
2 förste aktuarier	7,200	3,600	800	11,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 redaktör	3,600	1,800	400	5,800	
1 notarie	2,200	1,500	300	4,000	
4 notaries	8,800	6,000	1,200	16,000	
1 aktuarie	2,200	1,500	300	4,000	
2 aktuarier	4,400	3,000	600	8,000	
1 registrator	2,200	1,500	300	4,000	
1 kvinnligt biträde av tredje graden	1,500	700	200	2,400	
3 kvinnliga biträden av tredje graden	4,500	2,100	600	7,200	
1 kvinnligt biträde av andra graden	1,300	500	200	2,000	
6 kvinnliga biträden av andra graden	7,800	3,000	1,200	12,000	Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter 6 år med ytterligare 100 kronor och efter 9 år med än ytterligare 100 kronor.
1 kvinnligt biträde av första graden	1,100	300	200	1,600	
13 kvinnliga biträden av första graden	14,300	3,900	2,600	20,800	
1 förste vaktmästare	1,100	650	150	1,900	Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kronor, efter 6 år med ytterligare 100 kronor och efter 9 år med än ytterligare 100 kronor.
1 vaktmästare	900	550	150	1,600	
4 vaktmästare	3,600	2,200	600	6,400	
Till extra personal, vikariatersättningar, sakkunniga m. m.	—	—	—	82,700	
Summa kronor	—	—	—	349,400	

dels godkänt följande villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i samma stat upptagna avlöningsförmåner:

i fråga om ändrad tjänstgöringsskyldighet, förflyttning till annan tjänst, förening av tjänster m. m.:

att innehavare av befattning i kommerskollegium skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation av ämbetsverket eller eljest kan varda stadgad, samt i sådant hänseende ävensom, därest ämbetsverkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan såsom självständigt ämbetsverk anses, eller därest vissa ifrågavarande ämbetsverk tillhörande göromål överflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig att, med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning, han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Eders Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till vilket göromålen överlämnas;

att befattningshavare vidare skall, likaledes med bibehållande av nyssnämnda förmåner, vara underkastad att, när helst så av Eders Kungl. Maj:t prövas lämpligt, låta sig förflyttas till annan befattning inom centralförvaltningen;

att med ordinarie befattning i kommerskollegium icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i nämnda ämbetsverk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Eders Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag som helst, så framt ej, vad angår generaldirektör och byråchef, Eders Kungl. Maj:t och, vad angår innehavare av annan befattning, kommerskollegium, uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tillsvidare bibehållas; samt

att tjänsteman i första eller andra lönegraden är skyldig att tjänstgöra å den särskilda befattning inom graden, där kommerskollegium till befordrande av arbetets oavbrutna gång finner honom lämplig och behövlig;

i fråga om avlöningsförmåners uppbärande m. m.:

att befattningshavare skall, i den mån ej undantag kunna anses

böra stadgas eller för särskilda fall efter prövning medgivas, vara å tjänsterummet tillstädes minst sex timmar varje söckendag;

att, där generaldirektören beviljats ledighet och vikarie för honom förordnats, på prövning av Eders Kungl. Maj:t skall bero, huru stor del av arvodet må avstås till vikarien;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattningshavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som förordnats att uppehålla befattningen;

att den, som av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägget, men att den, som eljest undfår ledighet, såsom för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag, eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller av annan anledning är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver sina tjänstgöringspenningar avstå så mycket av lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest provas skäligt;

att å kommerskollegii industri- eller bergsbyrå anställd befattningshavare, som blivit tills vidare oförmögen till tjänstgöring på grund av kroppsskada, ådragen vid tjänstutövning, må, utan hinder av vad här ovan är sagt, tillgodonjuta sin avlöning efter kommerskollegii beprövande oavkortad under sex månader och därefter till det belopp, som bestämmes av Eders Kungl. Maj:t;

att avlöning ej må utgå till befattningshavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest befattningshavare varder avstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del av hans avlöning, som icke provas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej provas skäligt låta honom uppbära något därav;

att vid sjukdomsförfall eller när det erfordras för tjänsteresor eller för beredande av semester, befattningshavare skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning i ämbetsverket eller befattning med högre avlöning å lokalstat, bestrida densamma, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår; ägande han därvid att, i stället för egna tjänstgöringspenningar, åtnjuta vid sjukdomsförfall de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men eljest däremot svarande belopp;

att emellertid, därest byråchef, byrådirektör eller därmed jämförlig

befattningshavare till följd av tjänsteresa eller för handläggning av särskilda ärenden är under allenast några få, högst fyra dagar, hindrad att sköta sin befattning, tjänsteman av lägre grad skall vara pliktig att utan särskild ersättning sköta de till befattningen hörande löpande göromål;

att den, som tillträder den nya avlöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed; samt

att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen ävensom ortstillägget utgå till månadens slut;

i fråga om ålderstillägg:

att, därest förhöjning av avlöningen efter viss tids fortsatt innehavande av befattning i samma lönegrad är i staten medgiven, tidpunkten

för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år för annan befattningshavare än vaktmästare och efter tre år för vaktmästare, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller ledighet för fullgörande av värnplikt, och

för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare fem, respektive tre år, på samma villkor, samt

för tredje förhöjningen, därest sådan kan ske, efter än ytterligare fem, respektive tre år, ävenledes på samma villkor,

under iakttagande, vad var och en av omförmälda avlöningsförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej får tillträdas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänståldern blivit uppnådd;

att därvid befattningshavare bör tillgodoräknas den tid, som före den nya avlöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till innehavande befattning eller annan samma lönegrad tillhörande befattning i kommerskollegium, vare sig på grund av fullmakt eller konstitutorial eller på grund av förordnande i avbidan på kommerskollegii omorganisation;

att befattningshavare tillika bör tillgodoräknas den tid, han inom samma lönegrad innehaft ordinarie tjänst; i statsdepartement eller i annat statens ämbetsverk;

att befattningshavare, som utnämnts att från den nya statens ikraftträdande eller från och med dag under år 1919 vara innehavare av ordinarie tjänst i kommerskollegium, må för erhållande av avlöningsförhöjning tillgodoräknas den tid, varunder han omedelbart före tillträdet till befattningen på grund av stadigvarande förordnande bestritt tjänst av motsvarande lönegrad med av riksdagen å extra stat anvisad avlöning;

att, därest biträde, som befordras till ordinarie biträde i kommerskollegium från tiden för den nya statens ikraftträdande, omedelbart före nämnda ikraftträdande mot fast arvode utfört arbete av motsvarande eller jämförlig beskaffenhet i kollegium, biträdet må för åtnjutande av avlöningsförhöjning räknas till godo nämnda tjänstgöring;

att den, som från tiden för den nya statens ikraftträdande eller från och med dag under år 1919 antages till annan ordinarie vaktmästar-tjänst i kommerskollegium än befattning som förste vaktmästare, må för erhållande av avlöningsförhöjning tillgodoräknas den tid, han omedelbart före tillträdet till befattningen innehaft stadigvarande anställning såsom extra vaktmästare med full tjänstgöringsskyldighet och med avlöning nära jämförlig med ordinarie vaktmästares;

att, därest vaktmästare, vilken såsom sådan intjänat tre ålderstillägg, befordras till förste vaktmästare, honom omedelbart skall tillgodo-föras ett ålderstillägg såsom förste vaktmästare; samt

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av avlöningsförhöjning, redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han enligt bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension är skyldig att från tjänsten avgå, icke må tillträda samma förhöjning;

i fråga om semester, skyldighet att avgå från tjänsten och pensionsrätt:

att semester årligen må, när sådant utan hinder för göromålsens behöriga gång kan ske, åtnjutas av generaldirektören, byråcheferna, byrådirektörerna eller motsvarande befattningshavare och tjänstemännen av andra lönegraden under en och en halv månad, av tjänstemännen av första lönegraden under en månad ävensom av förste vaktmästaren och de övriga vaktmästarna under femton dagar;

att befattningshavare, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll

å uppbörd, är pliktig att å tid av året, som av generaldirektören bestämmes, begagna sig av semester;

att generaldirektör, vilken minst 12 år innehaft generaldirektörsförordnande, skall vara berättigad att å allmänna indragningsstaten i årlig pension uppbära 6,000 kronor;

att, om generaldirektör, innan han uppnått 12 tjänstår, antingen på grund av sjukdom finnes till nöjaktig vidare tjänstgöring oförmögen eller ock utan egen begäran nödgas avgå från sin befattning, utan att på grund av tjänstefel hava förverkat densamma, han skall vara berättigad att, likaledes å allmänna indragningsstaten, i årlig pension uppbära 5,000 kronor, då avgången sker före eller vid 6 tjänstår, samt 5,500 kronor, då avgången sker efter 6 men före 12 tjänstår;

att såsom pensionsavgift skall avdragas ett belopp av 360 kronor årligen å det för generaldirektören bestämda arvodet eller den honom, intill dess han uppnått 67 år, tillkommande pension; samt

att beträffande övriga tjänstinnehavare skall i fråga om skyldighet att avgå från tjänsten ävensom i fråga om rätt till pension gälla vad i särskild lag angående civila tjänstinnehavares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat, med skyldighet emellertid för befattningshavare att vara underkastade de förändrade bestämmelser i berörda hänseenden, som kunna varda meddelade; ävensom

i fråga om särskilda föreskrifter för kvinnliga befattningshavare:

att beträffande de i staten upptagna kvinnliga befattningshavare skola i övrigt lända till efterrättelse de föreskrifter, som äro eller kunna varda utfärdade angående allmänna villkor och bestämmelser att gälla för de å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar;

dels förklarar,

att en var, som med eller efter ingången av år 1920 tillträder ordinarie befattning i kommerskollegium, skall vara pliktig att underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser för den nya avlöningsstatens åtnjutande, samt

att de förutvarande innehavare av ordinarie befattningar i kommerskollegium, vilka icke före den 1 november 1919 anmäla, att de vilja övergå till den nya avlöningsstaten samt underkasta sig de för avlöningens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills

tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

dels till upprätthållande av kommerskollegii verksamhet under år 1920 beviljat å ordinarie stat ett anslag av 349,400 kronor;

dels ock till uppehållande å kommerskollegii handelsbyrå under år 1920 av en upplysningssektion å extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 21,550 kronor.

12:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att till anställande å kommerskollegii industribyrå under år 1920 av en byråingenjör och ett kvinnligt biträde av första graden för handläggning av ärenden angående kraftledningslånefonden å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 7,150 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså till *anställande å kommerskollegii industribyrå under år 1920 av en byråingenjör och ett kvinnligt biträde av första graden för handläggning av ärenden angående kraftledningslånefonden* å extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 7,150 kronor.

13:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att för inrättande av en fartygsinspektionsbyrå inom kommerskollegium å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 33,750 kronor.

Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 11 förut i ämnet anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen för *inrättande av en fartygsinspektionsbyrå inom kommerskollegium* å extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 33,750 kronor.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) att i avvaktan på den proposition, som kan komma att till riksdagen avlåtas angående förstärkning av kommerskollegii arbetskrafter för behandling av vissa ärenden rörande elektriska anläggningar, bland de extra anslagen under sjunde huvudtiteln för år 1920 för ändamålet beräkna ett förslagsanslag, högst, 10,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 25 mars 1919 avlåten skrivelse, nr 230, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, givit riksdagen tillkänna, att Eders Kungl. Maj:t funnit frågan om framställning till riksdagen uti ifrågavarande ärende hava förfallit, i följd varav medel för berörda ändamål ej vidare behövde beräknas å 1920 års stat.

Något riksdagens beslut i ärendet är sålunda icke erforderligt.

15:o) Såsom i särskild skrivelse anmälts, har riksdagen ej mindre å kammarrättens ordinarie stat uppfört från och med år 1920 ytterligare dels sex revisorer med avlöning för envar av dem av 4,500 kronor, därav 2,600 kronor lön, 1,600 kronor tjänstgöringspenningar och 300 kronor ortstillägg, vartill må kunna komma tre ålderstillägg å lönen, vartdera å 500 kronor, efter respektive fem, tio och femton år;

dels fyra kvinnliga biträden av andra graden (räknebiträden) med avlöning för envar av dem av 2,000 kronor, därav 1,300 kronor lön, 500 kronor tjänstgöringspenningar och 200 kronor ortstillägg, vartill må kunna komma tre ålderstillägg, vartdera å 200 kronor, efter respektive fem, tio och femton år, skolandet av varje ålderstillägg 100 kronor tillhöra lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar;

än även upptagit det å kammarrättens ordinarie stat uppförda anslaget till vikariatsersättning, arvoden åt extra biträden, flitpenningar och tillfällig renskrivningskostnad, nu 24,000 kronor, från och med år 1920 till ett med 1,800 kronor förhöjt belopp, eller till 25,800 kronor, samt höjt det ordinarie anslaget till kammarrätten, nu 284,300 kronor, med 42,000 kronor till 326,300 kronor;

ävensom förklarat:

att ovan berörda ålderstillägg skola utgå av det under sjunde huvudtiteln uppförda förslagsanslag till ålderstillägg;

att blivande innehavare av såväl ovannämnda som redan befintliga ordinarie revisorstjänster i kammarrätten skola icke blott vara underkastade de för kammarrättens ordinarie befattningshavare nu gällande villkor och bestämmelser för åtnjutande av i stat uppförda avlöningsförmåner utan även vara skyldiga att, när helst så av Eders Kungl. Maj:t prövas lämpligt, låta sig förflyttas till annan befattning inom den centrala förvaltningen; samt

att för de nya kvinnliga biträdena skola lända till efterrättelse de föreskrifter, som äro eller kunna varda utfärdade angående allmänna villkor och bestämmelser att gälla för de å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar.

16:o) I enlighet med vad i särskild skrivelse anmälts, har riksdagen till *förstärkning av kammarrätten* med fem adjungerade ledamöter ävensom för avlöande av amanuenser och för bestridande av övriga av adjunktionerna föranledda utgifter, till arvoden enligt i statsrådsprotokollet över finansärenden den 9 januari 1919 angivna grunder åt fyra extra revisorer, fyra extra räknebiträden och ett kvinnligt biträde å aktuarietkontoret, till bekostande av semestervikariat för de extra revi-

sorerna, de extra räknebiträdena och det extra kvinnliga biträdet å aktuariekontoret, till arvode åt en förste revisor m. m. samt till beredande av arvodesfyllnad enligt av departementschefen föreslagna grunder åt vikarier för ordinarie eller extra ordinarie ledamöter och ordinarie eller extra ordinarie revisorer å extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 78,926 kronor.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) att från och med år 1920 höja det ordinarie anslaget till avlöningsmedel för statistiska centralbyrån, nu 136,200 kronor, med 16,400 kronor till 152,600 kronor.

Riksdagen, som icke funnit skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har alltså från och med år 1920 höjt det *ordinarie anslaget till avlöningsmedel för statistiska centralbyrån*, nu 136,200 kronor, med 16,400 kronor till 152,600 kronor.

18:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse anmält, har riksdagen å extra stat för år 1920 till *arvoden åt personal vid valstatistik* beviljat ett förslagsanslag av 6,500 kronor.

19:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19) att från och med år 1920 höja det ordinarie anslaget till byggnadsstyrelsen, nu 157,200 kronor, med 2,400 kronor till 159,600 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har från och med år 1920 höjt det ordinarie anslaget till byggnadsstyrelsen, nu 157,200 kronor, med 2,400 kronor till 159,600 kronor.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att till förstärkning av det å byggnadsstyrelsens stat uppförda anslaget till vikariatsersättningar samt arvoden åt arkitekter utom stat och extra biträden m. m. på extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 30,000 kronor.

Riksdagen, som funnit den i ämnet lämnade utredningen ådagalägga behovet av att ökade medel ställas till byggnadsstyrelsens disposition för förstärkning av dess arbetskrafter, har ansett sig böra bifalla de av Eders Kungl. Maj:t för ändamålet begärda anslagen i den form departementschefen förordnat, och har riksdagen förty till *förstärkning av det å byggnadsstyrelsens stat uppförda anslaget till vikariatsersättningar samt arvoden åt arkitekter utom stat och extra biträden m. m.* på extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 30,000 kronor.

21:o) Vidare har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 21) att för beredande av lokaler för två av byggnadsstyrelsens byråer samt för avlöning åt vaktbiträden m. m. å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 13,250 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit har riksdagen funnit sig böra bifalla, och har riksdagen sålunda för *beredande av lokaler för två av byggnadsstyrelsens byråer samt för avlöning åt vaktbiträden m. m.* å extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 13,250 kronor.

22:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 22) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, å extra stat för år 1920 beviljat till *avlöning åt länsarkitekter* ett förslagsanslag, högst, 25,000 kronor.

23:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23) att, med godkännande av det av departementschefen förordade förslaget till utgiftsstat för patent- och registreringsverket att tillämpas från och med år 1920, ävensom de av departementschefen förordade villkor och bestämmelser för åtnjutande av avlöningsförmåner enligt den däri ingående avlöningsstaten, höja det ordinarie reservationsanslaget till upprätthållande av nämnda ämbetsverks verksamhet, nu 540,600 kronor, med 230,600 kronor till 771,200 kronor, att av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifternas medel direkt utgå.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen funnit sig böra bifalla, och har riksdagen alltså

dels godkänt det av departementschefen i statsrådsprotokollet över finansärenden den 9 januari 1919 framlagda förslaget till *utgiftsstat för patent- och registreringsverket* att tillämpas från och med år 1920 ävensom de av departementschefen förordade villkor och bestämmelser för åtnjutande av avlöningsförmåner enligt den däri ingående avlöningsstaten,

dels ock höjt det ordinarie reservationsanslaget till upprätthållande av nämnda ämbetsverks verksamhet, nu 540,600 kronor, med 230,600 kronor till 771,200 kronor, att av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifternas medel direkt utgå.

24:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 24) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *bestridande av kostnaderna för den överståthållarämbetet och länsstyrelserna åliggande befattning med registreringar och anmälningar*

till förenings-, försäkrings- och handelsregistren å extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag å 4,000 kronor ävensom medgivit, att de till nämnda myndigheter inflytande avgifter för sådana registreringar och anmälningar må tillföras detta anslag såsom särskilda uppbördsmedel.

25:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25) att i avbidan på den proposition rörande organisation av statens provningsanstalt, som kan vara riksdagen förelagd, till upprätthållande av verksamheten vid nämnda anstalt på 1920 års riksstat bland de ordinarie anslagen beräkna ett reservationsanslag av 243,050 kronor, att i första hand av inkomster av statens provningsanstalt direkt utgå.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 25 februari 1919 dagtecknad proposition, nr 165, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

ej mindre *dels* godkänna det av chefen för finansdepartementet förordade förslag till stat för statens provningsanstalt, att tillämpas från och med år 1920, ävensom de av bemälda departementschef angivna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i denna stat upptagna avlöningsförmåner,

dels och förklara, att envar, som med eller efter ingången av år 1920 tillträder ordinarie befattning vid statens provningsanstalt, skall vara pliktig att underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser för avlöningsförmånernas åtnjutande,

än även till upprätthållande av anstaltens verksamhet under år 1920 å ordinarie stat för nämnda år bevilja ett förslagsanslag å 263,850 kronor, att i första hand av inkomster av statens provningsanstalt direkt utgå.

Den omläggning av grunderna för provningsanstaltens verksamhet, som ett bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär, har riksdagen funnit vara av omständigheterna påkallad och alltså av natur att böra bifallas. Likaså synas den organisation och därtill anknutna avlöningsbelopp, som Eders Kungl. Maj:t, i huvudsaklig överensstämmelse med så väl särskilda kommitterades för avgivande av förslag till omorganisation av anstalten som löneregleringskommitténs framställningar, föreslagit, vara för anstaltens uppgift lämpligt avpassade och alltså enligt riksdagens förmenande av beskaffenhet att böra godtagas. Lönerna för såväl anstaltens chef som dess avdelningschefer och övriga befattningshavare synas sålunda böra begränsas till vad nämnda kommitterade och departementschefen samstämmigt förordat. Och detta så mycket hellre,

som det måste anses önskligt, att, sedan nu statsverket ställt nya lokaler och annan för rationell drift lämpad utrustning till anstaltens förfogande, dennas verksamhet så bedrives, att anstalten kan bära sina egna utgifter.

Gent emot förslaget att upptaga anslag till uppehållande av anstaltens verksamhet såsom förslagsanslag har riksdagen icke kunnat undgå att känna stark tveksamhet. Med hänsyn till vad anstaltens styrelse därom anført, vill riksdagen emellertid ej motsätta sig en sådan anordning, men förväntar, att den därmed erhållna rättigheten att överskrida anslaget endast utnyttjas i den mån, verkligt betydelsefulla och oundgängliga behov så påkalla.

Då riksdagen i övrigt icke haft skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har riksdagen alltså *dels* godkänt det av departementschefen i statsrådsprotokollet över finansärenden den 9 januari 1919 framlagda förslag till stat för statens provningsanstalt, att tillämpas från och med år 1920, ävensom de av departementschefen angivna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i denna stat upptagna avlöningsförmåner; *dels* förklarat, att envar, som med eller efter ingången av år 1920 tillträder ordinarie befattning vid statens provningsanstalt, skall vara pliktig att underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser för avlöningsförmånernas åtnjutande, *dels* ock till upprätthållande av anstaltens verksamhet under år 1920 å ordinarie stat för nämnda år beviljat ett förslagsanslag å 263,850 kronor, att i första hand av inkomster av statens provningsanstalt direkt utgå.

De centrala ämbetsverken underlydande stater.

26:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26) *dels* godkänna i statsrådsprotokollet över finansärenden den 9 januari 1919 intaget förslag till ordinare avlönings- och omkostnadsstat för bergsstaten att tillämpas från och med år 1920, ävensom de i nämnda protokoll angivna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i samma stat upptagna avlöningsförmåner,

dels förklara,

att envar, som med eller efter ingången av år 1920 tillträder ordinarie befattning inom bergsstaten, skall vara pliktig att underkasta sig förenämnda villkor och bestämmelser för den nya avlöningsstatens åtnjutande, samt

att de förutvarande ordinarie befattningshavare, vilka icke före den 1 november 1919 anmäla, att de vilja underkasta sig den nya avlöningsstaten och därvid fästade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem enligt gällande ordinarie stat tillkommande avlöningsförmåner,

dels ock till upprätthållande av bergsstatens verksamhet å ordinarie stat uppföra från och med år 1920 ett anslag av 86,850 kronor.

Vid prövning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen, om också med viss tvekan, funnit sig böra medgiva, att bergmästarna och gruvingenjörerna komma i åtnjutande av den avlöningsförhöjning, Eders Kungl. Maj:t föreslagit. Däremot har riksdagen icke ansett därav böra följa, att förstnämnda befattningshavare skola äga obegränsad rätt att åtnjuta med tjänsten hittills förenade sportler.

Enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, hava under åren 1917 och 1918 sportlerna i de särskilda bergmästardistrikten utgjort i medeltal här nedan angivna belopp:

i Norra distriktet.....	kronor 2,112: 30
» Gävle-Dala distrikt	» 2,072: 38
» Östra distriktet	» 811: 32
» Mellersta distriktet.....	» 1,613: 02
» Västra distriktet	» 936: 88
» Södra distriktet.....	» 1,023: 67

I genomsnitt kronor 1,428: 26.

Samma medeltal utgjorde under femårsperioden 1912—1916 891 kronor 49 öre.

Då det nu är fråga om en fullständig lönereglering för bergsstaten skulle, på sätt tidigare skett i ett flertal motsvarande fall, kunna ifrågasättas, huruvida icke den vissa tjänstemän tillkommande rätten att uppbära sportler helt borde bortfalla. Då emellertid genom ett sådant förfarande någon allmän förbättring i lönevillkoren icke skulle komma till stånd, utan tvärtom i vissa fall löneminskning inträda, har riksdagen icke ansett sig böra besluta om sportlerättens fullständiga upphörande. Däremot har det synts skäligt att stadga viss begränsning i sportlerätten i fråga, varigenom också en högre grad av likställighet de olika bergmästarna emellan komme att ernås. Det maximibelopp av sportler, som bör få åtnjutas, har riksdagen sålunda ansett lämpligen böra sättas till 1,000 kronor. Vad som för varje tjänsteman i sportelinkomst belöper över detta belopp skall alltså redovisas till statsverket.

Det av Eders Kungl. Maj:t äskade beloppet till expenser m. m.

har riksdagen likaledes trott sig kunna begränsa till den därför ursprungligen beräknade summan, 6,500 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts, får riksdagen, som i övrigt icke haft något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit, anmäla, att riksdagen

dels godkänt följande avlönings- och omkostnadsstat för bergsstaten, att tillämpas från och med år 1920:

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Ortstillägg	Summa	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	
1 bergmästare	5,000	2,500	600	8,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 d:o	5,000	2,500	300	7,800	
1 d:o	5,000	2,500	—	7,500	
3 d:o	15,000	7,500	—	22,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 gruvingenjör	3,600	1,800	400	5,800	
1 d:o	3,600	1,800	200	5,600	
1 d:o	3,600	1,800	—	5,400	
1 d:o	3,600	1,800	—	5,400	} Efter 5 år kan avlöningen höjas med 200 kronor, efter 10 år med ytterligare 200 kronor och efter 15 år med än ytterligare 200 kronor; skolande av varje ålders-tillägg 100 kronor anses tillhöra lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar.
1 kvinnligt biträde av första graden	1,100	300	200	1,600	
1 d:o	1,100	300	100	1,500	
1 kvinnligt biträde av första graden	1,100	300	—	1,400	
3 d:o	3,300	900	—	4,200	
Expenser m. m.	—	—	—	6,500	
Vikariatsersättningar för bergsstatstjänstemän...	—	—	—	1,500	
Summa kronor	—	—	—	84,800	

dels godkänt följande villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i samma stat upptagna avlöningsförmåner:

a) i fråga om ändrad tjänstgöringsskyldighet, förflyttning till annan tjänst, förening av tjänster m. m.:

1) att innehavare av ordinarie befattning inom bergsstaten skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden samt reglering av tjänstgöringsområde, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation av bergsstaten eller eljest kan

varda föreskriven, samt i sådant hänseende ävensom, därest vissa till bergsstaten hörande göromål överflyttas till annan myndighet, vara pliktig att med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning, han innehar, och mot ersättning i förekommande fall för flyttningskostnad, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen för- enade göromålen eller, efter Eders Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra hos den myndighet, till vilken göromålen överflyttas;

2) att med ordinarie befattning inom bergsstaten icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat;

3) att med ordinarie befattning inom bergsstaten ej heller må för- enas vare sig uppdrag såsom ordförande i eller ledamot av styrelse för verk eller bolag, som är försett med Eders Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit såsom aktiebolag registrerat, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag som helst, så framt ej, vad angår bergmästare, Eders Kungl. Maj:t och, vad angår innehavare av annan befattning, kommerskollegium uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen inom bergsstaten, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tills vidare bibehållas;

b) i fråga om avlöningsförmåners uppbärande m. m.:

1) att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, be- fattningshavare verkligen tjänstgjort, men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som efter förordnande uppehållit befattningen;

2) att den, som av sjukdom hindras att förrätta sin tjänst, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, där sådant utgår, men att den, som eljest undfår ledighet såsom för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag, eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller av annan anledning är lagligen hindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver sina tjänstgörings- penningar avstå så mycket av lönen eller ortstillägget, som för befat- ningens uppehållande erfordras eller eljest provas skäligt;

3) att befattningshavare, som blivit oförmögen till tjänstgöring på grund av kroppsskada, ådragen under tjänstutövning, må, utan hinder av vad härovan är sagt, tillgodonjuta sin avlöning efter kommerskollegii beprövande oavkortad under sex månader och därefter till det belopp, som bestämmes av Eders Kungl. Maj:t;

4) att avlöning ej må utgå till befattningshavare för tid, varunder

han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

5) att, därest befattningshavare varder avstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del av hans avlöning, som icke provas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej provas skäligt låta honom uppbära något därav;

6) att, vid sjukdomsförfall för chefen för kommerskollegii bergsbyrå eller när det erfordras för dennes ämbetsresor eller för beredande av semester åt honom eller när han eljest är förhindrad att sköta sin tjänst, bergmästare skall vara skyldig att, om han förordnas därtill, bestrida byråchefsbefattningen, dock ej längre tid än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår,

att vid sjukdomsförfall för bergmästare eller när denne eljest är förhindrad att sköta sin tjänst gruvingenjör i distriktet skall vara skyldig att, om han förordnas därtill, bestrida bergmästarbefattningen, samt

att, då kommerskollegium finner lämpligt, gruvingenjör skall vara skyldig att tjänstgöra hos kommerskollegium eller i annat distrikt än där han är stationerad, dock ej längre tid än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår,

älgande bergsstatstjänsteman att, om han sålunda förordnas att uppehålla annan tjänst, åtnjuta i stället för egna tjänstgöringspenningar, de till denna tjänst anslagna tjänstgöringspenningar eller däremot svarande belopp, i den mån ej jämlikt b) 2) högre ersättning kan böra utgå;

7) att den, som tillträder ny avlöningsstat, skall vara skyldig underkasta sig, efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster — nedannämnda sportelrätt inbegripen — som kunna åtfölja tjänstebefattningen eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

8) att i de fall, rätt att uppbära sportler tillkommer tjänsteman, sådana icke må åtnjutas till högre belopp än 1,000 kronor årligen;

9) att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen ävensom ortstillägget utgå till månadens slut;

c) i fråga om ålderstillägg:

1) att, därest förhöjning av avlöningen efter viss tids fortsatt innehavande av befattning i samma lönegrad är i staten medgiven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt

sin egen eller, efter förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit ledighet för fullgörande av värnplikt, och

för andra förhöjningen, om sådan förekommer, efter ytterligare fem år, på samma villkor,

samt för tredje förhöjningen, där sådan äger rum, efter än ytterligare fem år, ävenledes på samma villkor,

under iakttagande, vad var och en av omförmälda avlöningsförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej må tillträdas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänstaldern blivit uppnådd;

2) att därvid bergmästare, som utnämnts att från den nya statens ikraftträdande eller från och med dag under år 1919 vara innehavare av bergmästartjänst, bör tillgodoräknas den tid, varunder han omedelbart före tillträdet till befattningen på grund av förordnande i avvaktan på bergsstatens omorganisation bestritt sin befattning eller däremot svarande befattning inom bergsstaten;

3) att, därest ordinarie tjänsteman hos kommerskollegium, som befordras eller förflyttas till befattning inom bergsstaten, i den förra tjänsten genom ålderstillägg intjänat högre avlöning än begynnelseavlöningen i den senare, honom skall omedelbart tillgodoföras det eller de ålderstillägg i den nya tjänsten, som erfordras för att hans avlöning, i vad den icke utgöres av ortstillägg, i den senare tjänsten icke må understiga den avlöning av samma slag, som han senast åtnjöt i den förra tjänsten;

4) att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av avlöningsförhöjning, redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han enligt bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension är skyldig att från tjänsten avgå, icke må tillträda samma förhöjning;

d) i fråga om skyldighet att avgå från tjänsten och pensionsrätt:

att i dessa hänseenden skall gälla vad i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension är vid tiden för ny avlöningsstats ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat, med skyldighet emellertid för bergmästare och gruvingenjör att vara underkastade de förändrade bestämmelser i berörda hänseenden, som kunna varda meddelade;

e) i fråga om särskilda föreskrifter för kvinnliga befattningshavare:

att beträffande de i staten upptagna kvinnliga befattningshavare skola i övrigt lända till efterrättelse de föreskrifter, som äro eller kunna

varda utfärdade angående allmänna villkor och bestämmelser att gälla för de å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar,

dels förklarat

att envar, som med eller efter ingången av år 1920 tillträder ordinarie befattning inom bergsstaten, skall vara pliktig att underkasta sig förenämnda villkor och bestämmelser för den nya avlöningsstatens åtnjutande, samt

att de förutvarande ordinarie befattningshavare, vilka icke före den 1 november 1919 anmäla, att de vilja underkasta sig den nya avlöningsstaten och därvid fästade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem enligt gällande ordinarie stat tillkommande avlöningsförmåner,

dels ock till upprätthållande av bergsstatens verksamhet å ordinarie stat uppfört från och med år 1920 ett anslag av 84,800 kronor.

27:o) Under åberopande av vad riksdagen under nästföregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *arvoden åt två gruvingenjörer* å extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 10,400 kronor.

28:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28) att *dels* godkänna det av chefen för finansdepartementet framlagda förslaget till ordinarie stat för sprängämnesinspektionen att tillämpas från och med år 1920 ävensom de av departementschefen angivna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i samma stat upptagna avlöningsförmåner, *dels* förklara, att envar, som med eller efter ingången av år 1920 tillträder ordinarie befattning inom inspektionen, skall vara pliktig att underkasta sig förenämnda villkor och bestämmelser för den nya avlöningsstatens åtnjutande, *dels* ock till upprätthållande av förevarande inspektions verksamhet å ordinarie stat uppföra från och med år 1920 ett anslag av 7,600 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts under förevarande punkt gjorda förslag har riksdagen funnit sig böra bifalla, och har riksdagen sålunda

dels godkänt det av chefen för finansdepartementet i statsrådsprotokollet över finansärenden den 9 januari 1919 framlagda förslaget till ordinarie stat för sprängämnesinspektionen att tillämpas från och med år 1920 ävensom de av departementschefen angivna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i samma stat upptagna avlöningsförmåner,

dels förklarat, att envar, som med eller efter ingången av år 1920 tillträder ordinarie befattning inom inspektionen, skall vara pliktig att underkasta sig förenämnda villkor och bestämmelser för den nya avlöningsstatens åtnjutande,

dels ock till upprätthållande av förevarande inspektions verksamhet å ordinarie stat uppfört från och med år 1920 ett anslag av 7,600 kronor.

29:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29) *dels* godkänna det av chefen för finansdepartementet framlagda förslaget till avlöningsstat för inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring att tillämpas från och med år 1920 ävensom de av departementschefen angivna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i samma stat upptagna avlöningsförmåner, *dels* förklara, att envar, som med eller efter ingången av år 1920 tillträder ordinarie befattning inom inspektionen, skall vara pliktig att underkasta sig förenämnda villkor och bestämmelser för den nya avlöningsstatens åtnjutande, *dels ock* till upprätthållande av förevarande inspektions verksamhet å ordinarie stat uppföra från och med år 1920 ett anslag av 20,800 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag om omorganisation av den lokala elektriska inspektionen har riksdagen funnit sig böra bifalla. Då riksdagen ej heller haft något att erinra mot de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna villkoren och bestämmelserna för åtnjutande av de i inspektionens stat upptagna avlöningsförmånerna, får riksdagen sålunda anmäla, att riksdagen

dels godkänt det av departementschefen i statsrådsprotokollet över finansärenden den 9 januari 1919 framlagda förslaget till avlöningsstat för *inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring* att tillämpas från och med år 1920 ävensom de av departementschefen angivna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i samma stat upptagna avlöningsförmåner,

dels förklarat, att envar, som med eller efter ingången av år 1920 tillträder ordinarie befattning inom inspektionen, skall vara pliktig att underkasta sig förenämnda villkor och bestämmelser för den nya avlöningsstatens åtnjutande,

dels ock till upprätthållande av förevarande inspektions verksamhet å ordinarie stat uppfört från och med år 1920 ett anslag av 20,800 kronor.

30:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 30) och under hänvisning till vad riksdagen under nästföregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *arvoden åt två assistenter vid inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring* å extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 7,800 kronor.

31:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31) att till anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet, i huvudsaklig överensstämmelse med av chefen för finansdepartementet angivna grunder, å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 167,400 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framlagda förslag har riksdagen funnit sig böra bifalla, och får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen till *anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet*, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder, å extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 167,400 kronor.

32:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32) att för år 1920, med uteslutande ur staten för navigationsskolorna av det i staten nu uppförda arvodet å 7,500 kronor till en navigationsskoleinspektör, under sjunde huvudtiteln å ordinarie stat uppföra

dels till navigationsskolorna ett anslag å 178,120 kronor,

dels till navigationslärarkursen ett reservationsanslag å 2,200 kronor,

dels ock till ålderstillägg för personalen vid undervisningsanstalterna för sjöfart ett förslagsanslag å 11,000 kronor.

I samband med Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har riksdagen till behandling förehaft en inom andra kammaren väckt motion, nr 110, däri hemställts, dels att riksdagen måtte besluta att öka det i 1919 års statsverksproposition upptagna anslaget till navigationsskolorna med ett förslagsanslag av högst 4,000 kronor, avsett till bestridande av kostnader för anordnande av förberedande undervisning för inträde i vissa av navigationsskolornas klasser;

dels att riksdagen hos Eders Kungl. Maj:t måtte anhålla om en utredning angående omläggning av den nuvarande navigationslärarkursen samt upprättande av en högre sjökaptenskurs.

På därom av riksdagens vederbörande utskott i vederbörlig ordning

gjord framställning har inspektören för navigationsskolorna i ärendet avgivit yttrande, vilket såsom bilaga bifogas denna skrivelse (Bil. A).

Vidkommande först det i motionen framlagda förslaget, att riksdagen måtte hos Eders Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående omläggning av den nuvarande navigationslärarkursen samt upprättande av en högre sjökaptenskurs, har riksdagen på i motionen anförda skäl funnit sig böra uttala sig för, att en dylik utredning kommer till stånd. Beträffande åter i motionen framlagt förslag om anvisande av anslag för bestridande av kostnader för anordnande av förberedande undervisning för inträde i vissa navigationsskolornas klasser, har riksdagen visserligen funnit åtskilliga skäl tala för bifall jämväl till denna framställning, men har riksdagen, som förutsätter, att Sveriges redareförening, som sedan fyra år tillbaka för ändamålet i fråga årligen ställt ett belopp av 3,000 kronor till navigationsskolornas överstyrelses förfogande, även hädanefter lämnar medel härtill, icke ansett sig kunna enbart på nu i ämnet föreliggande framställning och yttrande grunda ett bifall till förslaget. Riksdagen har emellertid funnit sig böra uttala sig för att frågan göres till föremål för utredning av Eders Kungl. Maj:t.

Vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Under åberopande vad sålunda anförts, får riksdagen ej mindre anmäla, att riksdagen för år 1920, med uteslutande ur staten för navigationsskolorna av det i staten nu uppförda arvodet å 7,500 kronor till en navigationsskoleinspektör, under sjunde huvudtiteln å ordinarie stat uppfört *dels till navigationsskolorna* ett anslag å 178,120 kronor, *dels till navigationslärarkursen* ett reservationsanslag å 2,200 kronor, *dels ock till ålderstillägg för personalen vid undervisningsanstalterna för sjöfart* ett förslagsanslag å 11,000 kronor, än även anhålla, det tacktes Eders Kungl. Maj:t låta verkställa utredning, dels huruvida medel till bestridande av kostnader för anordnande av förberedande undervisning för inträde i vissa navigationsskolornas klasser bör av statsverket anvisas, dels ock huruvida en omläggning av den nuvarande navigationslärarkursen samt upprättande av en högre sjökaptenskurs bör äga rum samt därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må föranleda.

33:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) *dels* medgiva, att tillfällig löneförbättring under år 1920 må enligt nedan angivna grunder utgå till lärarpersonalen vid navigationsskolorna i riket, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må finnas erforderliga:

1) delaktighet i den tillfälliga löneförbättringen tillkommer den, som under år 1920 eller någon del av nämnda år är anställd såsom föreståndare, ordinarie eller extra lärare vid någon av rikets navigationsskolor;

2) den tillfälliga löneförbättringen utgår med följande belopp, som beräknas för helt år, där ej annorledes här nedan sägs:

till föreståndare med begynnelseavlöning av 5,000 kronor

samt 2 ålderstillägg ..... med 400 kronor

» föreståndare med begynnelseavlöning av 5,000 kronor

samt 1 ålderstillägg ..... » 600 »

» föreståndare med begynnelseavlöning av 5,000 kronor

utan ålderstillägg ..... » 600 »

» föreståndare med begynnelseavlöning av 4,500 kronor » 600 »

» ordinarie lärare ..... » 600 »

» extra lärare i sjökaptens-, styrmans- samt 1:a och 2:a maskinistklasserna med 15 kronor för veckotimme,

» extra lärare i skepparklasserna vid navigationsskolorna i Stockholm, Göteborg, Malmö och Härnösand med 10 kronor för veckotimme,

» extra lärare i 3:e maskinistklasserna och i skepparklassen vid navigationsskolan i Kalmar med 300 kronor för hela undervisningskursen och

» extra lärare i hälso- och förbandslära med 1 krona för undervisningstimme;

dock att tillfällig löneförbättring för extra lärare i intet fall må överstiga 300 kronor för varje lärare och ej heller utgå till den, som samtidigt från annan tjänst åtnjuter tillfällig löneförbättring av statsmedel, uppgående till minst 300 kronor, ävensom att den befattningshavare, som från annan tjänst erhåller sådan löneförbättring till lägre belopp än 300 kronor, må för tjänstgöring vid navigationsskola uppbära tillfällig löneförbättring allenast till så stort belopp, att den sammanlagda löneförbättringen uppgår till högst 300 kronor för år;

3) den tillfälliga löneförbättringen utgår till befattningshavare i samma ordning som lönen vid tjänsten eller, där avlöningen vid tjänsten utgår i form av arvode, i samma ordning som detta;

dels ock för bestridande av kostnaderna för oförmälda löneförbättring på extra stat för år 1920 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 19,700 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts ifrågasvarande förslag, får alltså anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att *tillfällig löneförbättring* under år 1920 må enligt nedan angivna grunder utgå till lärarpersonalen vid navigations-

skolorna i riket, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må finnas erforderliga:

1) delaktighet i den tillfälliga löneförbättringen tillkommer den, som under år 1920 eller någon del av nämnda år är anställd såsom föreståndare, ordinarie eller extra lärare vid någon av rikets navigations-skolor;

2) den tillfälliga löneförbättringen utgår med följande belopp, som beräknas för helt år, där ej annorledes här nedan sägs:

till föreståndare med begynnelseavlöning av 5,000 kronor samt 2 ålders-		
tillägg	med 400 kronor	
» föreståndare med begynnelseavlöning av 5,000 kronor		
samt 1 ålderstillägg	» 600 »	
» föreståndare med begynnelseavlöning av 5,000		
kronor utan ålderstillägg	» 600 »	
» föreståndare med begynnelseavlöning av 4,500 kronor	» 600 »	
» ordinarie lärare	» 600 »	
» extra lärare i sjökaptens-, styrmans- samt 1:a och 2:a maskinist-		
klasserna med 15 kronor för veckotimme,		
» extra lärare i skepparklasserna vid navigationsskolorna i Stockholm,		
Göteborg, Malmö och Härnösand med 10 kronor för veckotimme,		
» extra lärare i 3:e maskinistklasserna och i skepparklassen vid naviga-		
tionsskolan i Kalmar med 300 kronor för hela undervisnings-		
kursen och		
» extra lärare i hälso- och förbandslära med 1 krona för undervisnings-		
timme;		

dock att tillfällig löneförbättring för extra lärare i intet fall må överstiga 300 kronor för varje lärare och ej heller utgå till den, som samtidigt från annan tjänst åtnjuter tillfällig löneförbättring av stats-medel, uppgående till minst 300 kronor, ävensom att den befattningshavare, som från annan tjänst erhåller sådan löneförbättring till lägre belopp än 300 kronor, må för tjänstgöring vid navigationsskola uppbära tillfällig löneförbättring allenast till så stort belopp, att den sammanlagda löneförbättringen uppgår till högst 300 kronor för år;

3) den tillfälliga löneförbättringen utgår till befattningshavare i samma ordning som lönen vid tjänsten eller, där avlöningen vid tjänsten utgår i form av arvode, i samma ordning som detta;

dels ock för bestridande av kostnaderna för omförmälda löneförbättring på extra stat för år 1920 under sjunde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 19,700 kronor.

34:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34) att för år 1920 nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till skeppsmätningsskostnad, nu 38,200 kronor, med 6,000 kronor till 32,200 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts under förevarande punkt gjorda framställning, har alltså för år 1920 nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till skeppsmätningsskostnad, nu 38,200 kronor, med 6,000 kronor till 32,200 kronor.

Handel och sjöfart.

35:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t (punkt 35) föreslagit har riksdagen i likhet med vad för innevarande år ägt rum, under förutsättning att verksamheten vid *handelshögskolan i Stockholm* fortsättes efter i huvudsak den nu följda plan, såsom bidrag till underhållande av samma skola på extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 30,000 kronor, att till handelshögskoleföreningens i Stockholm styrelse utbetalas med hälften under förra halvåret 1920 under villkor, att minst tolv friplatser för studerande vid högskolan komma att finnas inrättade under läsåret 1919—1920, samt återstående hälften under senare halvåret 1920 under villkor, att dylika friplatser till minst samma antal, som nyss sagts, inrättas för läsåret 1920—1921.

36:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts den 15 februari 1918 till riksdagen avlätna proposition nr 96 angående upprättande av praktiska ungdomsskolor m. m. beslöt riksdagen, på sätt av dess skrivelse den 24 maj 1918, nr 248, framgår, bland annat, att den förutvarande folkskolöverstyrelsen skulle från och med år 1919 ombildas till en skolöverstyrelse, vilken, lydande under ecklesiastikdepartementet, skulle utöva inseedet jämväl över anstalter för såväl den lägre tekniska undervisningen som den lägre handelsundervisningen. Till följd härav har Eders Kungl. Maj:t föreslagit, att de förut under sjunde huvudtiteln uppförda anslagen till handelsgymnasier, till bergsskolorna i Filipstad och Falun samt till vävskolan i Borås nu måtte utgå samt äskat anslag för berörda ändamål i stället under åttonde huvudtiteln.

Såsom riksdagen i sin skrivelse nr 8 A anmält, har riksdagen till riksstatsens åttonde huvudtitel överflyttat ifrågavarande anslag.

37:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 37) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt

rum, på extra stat för år 1920 anvisat ett reservationsanslag av 20,000 kronor för att utdelas såsom understöd under benämning av *exportstipendier* till personer, som, utan officiell ställning, företrädesvis i Ryssland, på Balkanhalvön eller i länder utom Europa, verka för avsättning av svenska exportartiklar.

38:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit (punkt 38) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, såsom *understöd till auktoriserade handelskammare i riket*, att utgå med ett belopp av 3,000 kronor till en var handelskammare under av chefen för finansdepartementet förordade villkor, på extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 36,000 kronor.

39:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39) att för beredande av statsunderstöd under år 1920 å 15,000 kronor till svenska handelskammaren i London och å 10,000 kronor till vardera av svenska handelskammaren i Frankrike och Svenska föreningens i Petrograd handelskommitté eller den svenska handelskammare, som kan komma att träda i handelskommitténs ställe, i vilket senare fall understödet dock icke må lyftas, förrän handelskammarens stadgar av Eders Kungl. Maj:t godkänts, å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 35,000 kronor, med skyldighet för handelskamrarna och handelskommittén att såväl till chefen för finansdepartementet som till kommerskollegium avgiva berättelser om institutionernas verksamhet under ifrågavarande år ävensom redogörelser för institutionernas ekonomiska ställning vid utgången av samma år.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t under ifrågavarande punkt föreslagit, har alltså för beredande av *statsunderstöd under år 1920 å 15,000 kronor till svenska handelskammaren i London och å 10,000 kronor till vardera av svenska handelskammaren i Frankrike och Svenska föreningens i Petrograd handelskommitté* eller den svenska handelskammare, som kan komma att träda i handelskommitténs ställe, i vilket senare fall understödet dock icke må lyftas, förrän handelskammarens stadgar av Eders Kungl. Maj:t godkänts, å extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 35,000 kronor, med skyldighet för handelskamrarna och handelskommittén att såväl till chefen för finansdepartementet som till kommerskollegium avgiva berättelser om institutionernas verksamhet under ifrågavarande år ävensom redogörelser för institutionernas ekonomiska ställning vid utgången av samma år.

40:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framlagda förslag (punkt 40) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till tackande av den å Sverige belöpande delen av *kostnaderna för en internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik* på extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag av 650 kronor.

41:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 41) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, såsom *bidrag till internationella statistiska institutets permanenta byrå i Haag* på extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,000 kronor.

42:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom framlagda förslag (punkt 42) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, å extra stat för år 1920 under benämning *»ersättning till sjömanshusen»* anvisat ett förslagsanslag, högst, 40,000 kronor för beredande åt sjömanshusen av skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värnpliktigas inskrivning och redovisning samt med utarbetande av sjöfartsstatistiska uppgifter.

43:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 43) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *läkarundersökning av sjöfolk* i enlighet med de av departementschefen angivna grunder å extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag å 27,000 kronor.

44:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit (punkt 44) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, å extra stat för år 1920 anvisat till *arvode med 2,000 kronor åt en var av två dispaschörsassistenter, anställda den ene i Stockholm och den andre i Göteborg*, ett förslagsanslag, högst, 4,000 kronor.

45:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 45) att till bestridande av drift- och anläggningskostnader för anordnande av stormvarningar vid rikets kuster på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 48,500 kronor, samt att medgiva, att vad av föregående års av riksdagen beviljade anslag för sagda ändamål vid 1919 års slut icke blivit taget i anspråk må under år 1920 av Eders Kungl. Maj:t för ändamålet användas.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså

dels till bestridande av drift- och anläggningskostnader för anordnande av stormvarningar vid rikets kuster på extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 48,500 kronor,

dels ock medgivit, att vad av föregående års av riksdagen beviljade anslag för sagda ändamål vid 1919 års slut icke blivit taget i anspråk må under år 1920 av Eders Kungl. Maj:t för ändamålet användas.

46:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 46) att för anskaffande av en isbrytare å Vänern å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 800,000 kronor under villkor att från vederbörande kommuner eller eljest bidrag till belopp av minst 200,000 kronor lämnas för isbrytarens anskaffande.

Förevarande proposition är föranledd av en av 1917 års riksdag hos Eders Kungl. Maj:t gjord framställning om utredning angående behovet av anskaffande av en isbrytare för uppehållande av seglationen å Vänern så lång tid som möjligt av vintermånaderna.

I den skrivelse, vari denna utredning begärdes, framhöll riksdagen såsom påtagligt, att därest utredningen skulle ådagalägga behovet av isbrytaren, kostnaderna härför borde fördelas på, förutom staten, samtliga de kommuner, bolag eller andra affärsföretag, vilka kunde anses hava ett mera väsentligt intresse av att åtgärden i fråga komme till stånd.

Av den nu utförda utredningen framgår, att de myndigheter, som yttrat sig över förslaget, samtliga ansett sig böra, om också i visst fall med tvekan rörande lämpligaste tidpunkten för förslagets förverkligande, vitsorda behovet av isbrytare för seglationsperiodens förlängning. Där- emot har det visat sig, att en hel del mindre företag ävensom de mindre städerna icke ansett sig ha så stora intressen av isbrytarfrågans lösning, att de velat ekonomiskt bidraga till anskaffningskostnaden. Likaledes hava vissa städer betonat, att de vid ökad vintertrafik vore nödsakade anskaffa eller förhyra egen lokal isbrytare, varför de av ekonomiska skäl icke sågo sig i stånd att bidraga till själva Vänerisbrytaren. Den teckning från enskilda, som kommit till stånd, uppgives därför uppgå till — i stället för den av vattenfallsstyrelsen förutsatta halva inköpskostnaden för isbrytaren eller 500,000 kronor — omkring 200,000 kronor. Det nu föreliggande förslaget innebär sålunda, att återstoden

av det beräknade inköpspriset eller 800,000 kronor skulle falla på statsverket.

I likhet med Eders Kungl. Maj:t håller riksdagen före, att anskaffandet för Vänern av en isbrytare med ungefär de dimensioner, förslaget upptager, inom en nära liggande tid skall visa sig lämpligt och erforderligt. Riksdagen har dock icke av vad i saken andragits känt sig övertygat om, att omedelbart inköp är så trängande, att icke ett uppskov därmed kan utan avsevärd olägenhet äga rum. Av utredningen synes nämligen framgå, att hittills seglationens försenade öppnande eller dess avbrytande i allmänhet berott, icke på ishinder, utan på att lönande befraktning saknats. Därest i sistnämnda avseende en förändring verkligen inom den närmaste tiden visar sig inträda, torde därför i viss omfattning seglationen i regel kunna utsträckas även utan den nu ifrågasatta isbrytaren. Så yttrar vattenfallsstyrelsen, »att man får dessutom ej ur den hittillsvarande statistiken om seglationens öppnande och stängande vid Vänerhamnarna sluta sig till, att det alltid varit isförhållandena, som lagt hinder i vägen för längre seglation, ty, såsom ovan anförts, har kanalens öppnande och stängande i allmänhet på förhand varit bestämd till viss datum, och vid denna tidpunkt har därför trafiken på hamnarna minskats i så hög grad, att det icke varit lönande att längre hålla den i gång, även om den icke i någon nämnvärd grad varit hindrad av is. Om man jämför den hittillsvarande seglationstidens längd på Vänerhamnarna och på Trollhätte kanal med tiden för islossning och isläggning i Vänern enligt observationer från Sjötorps kanalstation, finner man, att större delen av Väterns yta alltid varit fri från is tidigare än trafiken å Vätern tagit sin början, och att isläggningen på Vätern i allmänhet skett väsentligt senare än trafikens inställande på hösten. Medan sålunda trafiken i genomsnitt för observationsperioden pågått 238 och 255 dagar på resp. Karlstad och Åmål eller i medeltal under 247 dagar, förefanns öppet vatten i Vätern utanför Sjötorp under i genomsnitt 284 dagar per år. En närmare granskning av dessa siffror ger vid handen, att Väterns isläggning icke påbörjats förrän i medeltal 27 dagar efter det trafiken på Vänerhamnarna inställts och att Vätern avkastat sitt istäcke i medeltal 10 dagar före sjöfartens påbörjande.»

Det torde väl också kunna antagas, att nu nämnda förhållanden förorsakat det relativt svaga intresse, som fått sitt uttryck i ovan omnämda reducerade teckning från de presumerade befraktarnas sida, då ju i allt fall med anskaffningen av isbrytaren varit avsett att ernå, icke en genomgående vintertrafik, utan endast en förlängd seglationstermin.

Under sådana förhållanden, och då därtill med ett uppskov torde

vinnas möjlighet att anskaffa isbrytare till väsentligt lägre kostnad än den nu erforderliga, har riksdagen ansett övervägande skäl tala för att med anskaffande av en isbrytare för Väneren kan tillsvidare anstå.

Riksdagen får sålunda anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke vunnit riksdagens bifall.

Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.

47:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 47) att för år 1920 indraga det i ordinarie anslagstiteln »Befrämjande i allmänhet av bergsbruket» ingående reservationsanslaget till reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshantering hör.

Eders Kungl. Maj:t har emellertid sedermera i en den 14 mars 1919 dagtecknad proposition, nr 307, under åberopande av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, med återkallande av sin ovanberörda framställning, föreslagit riksdagen att å ordinarie stat för år 1920 under förevarande huvudtitel upptaga ifrågavarande reservationsanslag med ett belopp av 3,000 kronor.

Till reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshantering hör, har riksdagen för åren 1916—1918 anvisat ett anslag å 3,000 kronor. Dessa understöd utgingo under de första krigsåren allenast för studieresor till Amerika.

Sedan jämväl detta land inträtt bland de krigförande makterna, föreslog Eders Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen till 1918 års lagtima riksdag, att ifrågavarande anslag skulle för år 1919 helt indragas. Detta förslag vann riksdagens bifall.

Sedan numera världskriget upphört och de fredliga handelsförbindelserna folken emellan börjat åter upptagas, har Eders Kungl. Maj:t ansett, att medel för berörda ändamål bör ånyo anvisas.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts i propositionen nr 307 framlagda förslag, har alltså till *reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshantering hör*, å ordinarie stat för år 1920 upptagit ett reservationsanslag av 3,000 kronor, kommande sålunda den ordinarie anslagstiteln till befrämjande i allmänhet av bergsbruket, nu 2,700 kronor, att ökas med 3,000 kronor till 5,700 kronor.

48:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 48) att, i fråga om de särskilda anslagen under den å ordinarie stat uppförda anslagstiteln »Befrämjande i allmänhet av slöjderna»,

dels medgiva, att besparingar, uppkomna å det i riksstaterna för åren 1915, 1917, 1918 och 1919 upptagna ordinarie anslaget till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena, må under år 1920 tagas i anspråk för tillgodoseende av det med anslaget avsedda ändamålet,

dels för år 1920 bestämma

anslaget till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena till 15,000 kronor,

reservationsanslaget till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri till 14,000 kronor

samt

reservationsanslaget till reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industrien till 10,000 kronor,

dels ock för år 1920 indraga reservationsanslaget till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, vilka icke ägna sig åt bergshanteringen.

Sedermera har emellertid Eders Kungl. Maj:t i en den 14 mars 1919 till riksdagen avlåten proposition, nr 307, under åberopande av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, med återkallande av sin framställning rörande indragning av reservationsanslaget till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, vilka icke ägna sig åt bergshanteringen, föreslagit riksdagen att å ordinarie stat för år 1920 upptaga ifrågavarande anslag med ett belopp av 12,500 kronor.

De av Eders Kungl. Maj:t nu föreslagna höjningarna av anslagen till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena, åt idkare av hantverk och annan mindre industri samt åt verkmästare och förmän inom industrien äro i huvudsak föranledda av de av dyrtiden nödvändiggjorda ökningarna i understödsbeloppen.

Eders Kungl. Maj:ts förslag om upptagandet i riksstaten av reservationsanslaget till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker är föranlett av samma anledning som Eders Kungl. Maj:ts under punkt 47 gjorda framställning om upptagande av i samma punkt omförmälda anslag.

Riksdagen, som icke funnit skäl till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit riksdagen, får alltså anmäla, att riksdagen i fråga om de särskilda anslagen under den å ordinarie stat uppförda anslagstiteln »Befrämjande i allmänhet av slöjderna»

dels medgivit, att besparingar, uppkomna å det i riksstaterna för åren 1915, 1917, 1918 och 1919 upptagna ordinarie anslaget till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena, må under år 1920 tagas i anspråk för tillgodoseende av det med anslaget avsedda ändamålet,

dels för år 1920 bestämt anslaget till reseunderstöd åt arbetare i de särskilda näringsyrkena till 15,000 kronor, reservationsanslaget till reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri till 14,000 kronor samt reservationsanslaget till reseunderstöd åt verkmästare och förmän inom industrien till 10,000 kronor,

dels ock till reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshanteringen, å ordinarie stat för år 1920 upptagit ett reservationsanslag av 12,500 kronor, kommande sålunda den ordinarie anslagstiteln till befrämjande i allmänhet av slöjderna, nu 40,000 kronor, för år 1920 att höjas med 25,000 kronor till 65,000 kronor, varav såsom bestämt anslag 28,500 kronor och 36,500 kronor utgörande särskilda reservationsanslag åt idkare av hantverk och annan mindre industri, åt verkmästare och förmän inom industrien samt åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, som icke ägna sig åt bergshanteringen.

49:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts gjorda framställning (punkt 49) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, under de av departementschefen tillstyrkta villkor såsom *bidrag till Sveriges hantverksorganisations verksamhet* å extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 4,000 kronor.

50:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 50) att till statsunderstöd åt hantverksidkare för utbildande av lärlingar samt till lärlingspremier, att användas enligt de av departementschefen förordade grunder, å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 14,250 kronor.

Riksdagen, som icke funnit skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har alltså till *statsunderstöd åt hantverksidkare för utbildande av lärlingar samt till lärlingspremier*, att användas enligt de av departementschefen förordade grunder, å extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 14,250 kronor.

51:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit riksdagen (punkt 51) att åt föreningen för svensk hemslojd såsom *bidrag till uppehållande av*

dess verksamhet under år 1920 på extra stat för sagda år anvisa ett förslagsanslag, högst, 20,000 kronor.

Under erinran, att riksdagen för ifrågavarande ändamål beviljat anslag av 15,000 kronor för vart och ett av åren 1907—1919, får riksdagen, som icke ansett tillräckliga skäl föreligga för den nu ifrågasatta ökningen av det hittills föreningen lämnade statsbidraget, anmäla, att riksdagen åt *föreningen för svensk hemslöjd* såsom bidrag till uppehållande av dess verksamhet under år 1920 på extra stat för sagda år anvisat ett förslagsanslag, högst, 15,000 kronor.

Skatteomkostnader.

52:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 52) att *dels*, med godkännande av de utav departementschefen förordade ändringar i tullverkets utgiftsstater, för år 1920 bestämma det ordinarie anslaget för tullverket till ett mot staternas slutsumma svarande belopp av 7,813,100 kronor att såsom förslagsanslag utgå, *dels* medgiva, att för bestridande av avlöning åt de tjänstinnehavare, vilka komma att uppföras å 1920 års övergångsavlöningsstat med åtnjutande av de avlöningsförmåner, som tillkomma dem enligt 1904 eller 1910 års stat, må, i den mån sådant är erforderligt, användas de avlöningsmedel, som enligt den avlöningsstat, som för år 1920 fastställles, bliva avsedda för avlönande av de befattningar, vilka i mån av nyssnämnda tjänstinnehavares avgång komma att besättas, *dels ock* medgiva, att utan hinder av stadgandet i 4 punkten av de allmänna bestämmelser, vilka äro fogade vid nådiga taxan den 23 december 1910 å ersättning, som skall av trafikerande utgöras för vissa av tulltjänstemän verkställda tjänstförrättningar, den i § 185 tullstadgan avsedda arbetstiden hos tullförvaltningarna i och för kontors- och tullbehandlingsärenden eller den så kallade allmänna expeditionstiden, må från dag, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes, å lördagarna under månaderna juni—augusti ävensom å sista söckendagen före nyårs-, påsk-, pingst-, midsommar- och julhelg avslutas kl. 3 e. m.; dock att härvid skall iakttagas, förutom de i § 185 tullstadgan meddelade, utan avseende å fastställd expeditionstid gällande särskilda bestämmelser angående tullbehandling av resandes effekter samt tjänstgöringen vid inloppsstation och gränstullförvaltning, att expediering av in- och utgående fartygstrafik skall, för så vitt sådan expediering begärts under allmän expeditionstid före kl. 3 e. m., under

sagda dagar vara avgiftsfri jämväl efter klockan 3 e. m., så länge expeditionstiden hos vederbörande tullförvaltning eljest fortgår.

Den för år 1919 fastställda *ordinarie avlöningsstaten* för tullverket (inklusive generaltullstyrelsen) slutar å ett belopp av 5,028,700 kronor.

I fråga om den *ordinarie staten* för generaltullstyrelsen är densamma enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag ökad med dels 3,200 kronor, på grund av 1918 års lagtima riksdags beslut om löneförhöjning för vaktmästarna, dels ock med 8,000 kronor för upptagande av de å generaltullstyrelsens stat uppförda kvinnliga biträdenas avlöning till de belopp, som avses i Eders Kungl. Maj:ts, av riksdagen i huvudsak godkända framställning om reglering av de kvinnliga biträdenas löneförmåner i allmänhet.

Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär vidare överflyttning å *ordinarie stat* av *dels* den år 1917 provisoriskt inrättade, sedermera å extra stat för år 1919 uppförda vaktmästartjänsten av klass 2 vid tullbevakningen i Kristinehamn, *dels ock* samtliga de för år 1918 beslutade och sedermera för år 1919 bibehållna extra statstjänsterna, nämligen:

tre kontrollörstjänster (en vid tullkammaren i Hälsingborg, en vid tullkammaren i Trelleborg och en vid tullkammaren i Haparanda);

fem kammarskrivartjänster (två vid tullkammaren i Hälsingborg och tre vid tullkammaren i Trelleborg); samt

sjutton vaktmästartjänster av klass 1 (sju vid tullbevakningen i Stockholm, fyra vid tullbevakningen i Malmö, tre vid tullbevakningen i Hälsingborg och tre vid tullbevakningen i Trelleborg).

Till uppförande å *ordinarie stat* har Eders Kungl. Maj:t vidare föreslagit två nya gränsuppsyningsmanstjänster samt 19 nya gränsridare-tjänster vid riksgränsen mot Finland.

Med hänsyn till angelägenheten av, att sistberörda tjänster snarast möjligt måtte komma till stånd, har Eders Kungl. Maj:t för deras inrättande redan från och med den 1 juli 1919 äskat medel å 1919 års tilläggsstat.

Härförutom har Eders Kungl. Maj:t föreslagit återförande till tullverkets *ordinarie avlöningsstat* av det tidigare å samma stat uppförda men numera såsom särskilt förslagsanslag upptagna anslaget till ortstillägg åt befattningshavare vid tullverkets lokalförvaltning och kust- och gränsbevakning samt höjning ej mindre av sagda anslag från 333,800 kronor till 338,010 kronor än även av det å avlöningsstaten uppförda förslagsanslaget till arvoden åt *ordinarie tjänstemän* för tullbehandling av passagerareffekter från 10,000 kronor till 15,000 kronor.

I fråga om anslaget till *ålderstilläggstaten*, vilket i 1919 års stat är upptaget till 450,000 kronor, har Eders Kungl. Maj:t med hänsyn till anslagets otillräcklighet föreslagit en höjning av detsamma till 800,000 kronor.

Å *övergångsavlöningsstaten* har icke något belopp beräknats.

Indragningsstaten, som för år 1919 slutar å 10,300 kronor, skulle enligt Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag upptagas till 8,900 kronor.

Beträffande anslaget till *pensionsstaten för avskedade tjänst innehavare*, vilket sedan lång tid tillbaka utgjort 300,000 kronor, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit en höjning av detsamma till 320,000 kronor.

Pensionsstaterna för avlidna tjänstinnehavares efterlämnade änkor och barn har upptagits med oförändrat belopp eller 25,000 kronor.

Vad slutligen angår *omkostnadsstaten* har Eders Kungl. Maj:t föreslagit höjning av följande å samma stat uppförda förslagsanslag nämligen, anslaget till rese- och traktamentskostnader

		från 30,000 kronor till 45,000 kronor,	
»	»	husbyggnader och reparationer samt hushyror och tomtören	» 15,000 » » 65,000 »
»	»	läkarvård och medicamenter samt begravningshjälp..	» 15,000 » » 20,000 »

Omkostnadsstaten, som för år 1919 slutar å en summa av 1,115,840 kronor, skulle alltså enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag höjas med 70,000 kronor till 1,185,840 kronor.

Vid prövning av Eders Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framlagda förslag har riksdagen icke kunnat undgå att finna den av Eders Kungl. Maj:t begärda höjningen av anslaget till tullhusbyggnader och reparationer m. m. avsevärt stor. På grund av de skäl, som till stöd för den äskade anslagsökningen anförts, har riksdagen emellertid icke velat motsätta sig densamma. Riksdagen förutsätter emellertid, att, då fråga är om nybyggnader av nämnvärd omfattning, förslag härutinnan underställas riksdagens prövning.

Eders Kungl. Maj:ts förslag i övrigt har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen *dels* med godkännande av de utav departementschefen förordade ändringar i tullverkets utgiftsstaten, för år 1920 bestämt det *ordinarie anslaget för tullverket* till ett mot

staternas slutsumma svarande belopp av 7,813,100 kronor att såsom förslagsanslag utgå (Bil. B), *dels* medgivit, att för bestridande av avlöning åt de tjänst innehavare, vilka komma att uppföras å 1920 års övergångsavlöningsstat med åtnjutande av de avlöningsförmåner, som tillkomma dem enligt 1904 eller 1910 års stat, må, i den mån sådant är erforderligt, användas de avlöningsmedel, som enligt den avlöningsstat, som för år 1920 fastställles, bliva avsedda för avlöande av de befattningar, vilka i mån av nyssnämnda tjänst innehavares avgång komma att besättas, *dels ock* medgivit, att, utan hinder av stadgandet i 4 punkten av de allmänna bestämmelser, vilka äro fogade vid nådiga taxan den 23 december 1910 å ersättning, som skall av trafikerande utgöras för vissa av tulltjänstemän verkställda tjänstförrättningar, den i § 185 tullstadgan avsedda arbetstiden hos tullförvaltningarna i och för kontors- och tullbehandlingsärenden eller den så kallade allmänna expeditionstiden må från dag, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes, å lördagarna under månaderna juni—augusti ävensom å sista söckendagen före nyårs-, påsk-, pingst-, midsommar- och julhelg avslutas klockan 3 e. m.; dock att härvid skall iakttagas, förutom de i § 185 tullstadgan meddelade, utan avseende å fastställd expeditionstid gällande särskilda bestämmelser angående tullbehandling av resandes effekter samt tjänstgöringen vid inloppsstation och gränstullförvaltning, att expediering av in- och utgående fartygstrafik skall, för så vitt sådan expediering begärts under allmän expeditionstid före klockan 3 e. m., under sagda dagar vara avgiftsfri jämväl efter klockan 3 e. m., så länge expeditionstiden hos vederbörande tullförvaltning eljest fortgår.

53:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag (punkt 53) har riksdagen beslutat, att det å riksstaten under sjunde huvudtiteln nu uppförda ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till tullstatens enskilda pensionsinrättning* skall för år 1920 å riksstaten upptagas med oförändrat belopp, högst, 10,000 kronor.

54:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 54) att för förstärkning av arbetskrafterna hos generaltullstyrelsen, i enlighet med vad departementschefen närmare utvecklat, på extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 25,600 kronor.

Då riksdagen icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har riksdagen för *förstärkning av arbetskrafterna hos generaltullstyrelsen*, i enlighet med av departementschefen i statsråds-

protokollet över finansärenden den 9 januari 1919 angivna grunder, på extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 25,600 kronor.

55:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 55) att för förstärkning av arbetskrafterna vid tullverkets lokalförvaltning i enlighet med vad departementschefen närmare utvecklat på extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 399,600 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen funnit sig böra i huvudsak bifalla. Uppförandet å extra stat av en ny kammar-skrivartjänst för en var av tullkamrarna i Linköping, Karlskrona och Örebro har riksdagen emellertid med hänsyn till den pågående utredningen rörande tullverkets omorganisation icke ansett sig böra medgiva och detta så mycket mindre, som inom tullkommissionen flera medlemmar gjort gällande, att överkvalificerad arbetskraft å här ifrågakvarande område redan nu i avsevärd stor utsträckning kommit till användning. På grund av vad riksdagen sålunda beslutat, kan det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget nedsättas med 8,400 kronor till 391,200 kronor.

Riksdagen har förty för *förstärkning av arbetskrafterna vid tullverkets lokalförvaltning* på extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 391,200 kronor.

56:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 56) *dels* medgiva, att tjänsteman, förordnad å tjänst å extra stat vid tullverkets lokalförvaltning, samt tjänsteman, som erhållit stadigvarande förordnande att bestrida ledig tjänst vid tullverkets kustbevakning, ävensom tjänsteman, förordnad i omedelbar eller medelbar succession efter sålunda förordnad befattningshavare, må för år 1920 erhålla ortstillägg enligt de för ordinarie befattningshavare gällande grunder, *dels ock* för sådant ändamål å extra stat för år 1920 såsom förslagsanslag anvisa ett belopp av 43,500 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har icke givit riksdagen anledning till annan erinran än att riksdagen med hänsyn till sitt under nästföregående punkt anmälda beslut ansett anslaget kunna nedsättas med 500 kronor till 43,000 kronor.

Riksdagen har *dels* medgivit, att tjänsteman, förordnad å tjänst å extra stat vid tullverkets lokalförvaltning, samt tjänsteman, som erhållit stadigvarande förordnande att bestrida ledig tjänst vid tullverkets kustbevakning, ävensom tjänsteman, förordnad i omedelbar eller medelbar succession efter sålunda förordnad befattningshavare, må för år 1920

erhålla ortstillägg enligt de för ordinarie befattningshavare gällande grunder,

dels ock för sådant ändamål å extra stat för år 1920 såsom förslagsanslag anvisat ett belopp av 43,000 kronor.

57:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit riksdagen (punkt 57) *dels* medgiva, att ej mindre en var ordinarie befattningshavare vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning än även tjänsteman, förordnad å tjänst å extra stat vid lokalförvaltningen, samt tjänsteman, som erhållit stadigvarande förordnande att bestrida ledig tjänst vid tullverkets kustbevakning, ävensom tjänsteman, förordnad i omedelbar eller medelbar succession efter sålunda förordnad befattningshavare, må för år 1920 komma i åtnjutande av tillfälligt lönetillägg å 300 kronor, för helt år räknat, att utbetalas i sammanhang med lönen, *dels ock* för sådant ändamål å extra stat för år 1920 anvisa ett förslagsanslag av 631,800 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen ansett sig böra bifalla, och har riksdagen sålunda *dels* medgivit, att ej mindre en var ordinarie befattningshavare vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning än även tjänsteman, förordnad å tjänst å extra stat vid lokalförvaltningen, samt tjänsteman, som erhållit stadigvarande förordnande att bestrida ledig tjänst vid tullverkets kustbevakning, ävensom tjänsteman, förordnad i omedelbar eller medelbar succession efter sålunda förordnad befattningshavare, må för år 1920 komma i åtnjutande av tillfälligt lönetillägg å 300 kronor, för helt år räknat, att utbetalas i sammanhang med lönen, *dels ock* för sådant ändamål å extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag av 631,800 kronor.

58:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 58) att från och med år 1920 höja det ordinarie anslaget till kontrollstyrelsen, nu 77,600 kronor, med 3,200 kronor till 80,800 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, har alltså från och med år 1920 höjt det ordinarie anslaget till kontrollstyrelsen, nu 77,600 kronor, med 3,200 kronor till 80,800 kronor.

59:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 59) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för *upprätthållande av verksamheten å kontrollstyrelsens avdelning*

för rusdrycksförsäljningsärenden, i enlighet med vad för samma år gäller, å extra stat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 35,000 kronor.

60:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 60) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *arvode åt en särskild föredragande inom kontrollstyrelsen för ärenden angående skattefri sprit och vissa alkoholhaltiga preparat* å extra stat för år 1920 anvisat ett reservationsanslag 7,800 kronor, att av denatureringsavgifter direkt utgå.

61:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61) att i avbidan på den proposition i ämnet, som kan bli förelagd riksdagen, beräkna det ordinarie förslagsanslaget till kostnader för taxering till skatt å inkomst- och förmögenhet till ett belopp av 1,500,000 kronor.

Sedermåra har Eders Kungl. Maj:t i en den 4 mars 1919 dagtecknad proposition, nr 160, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att från och med år 1920 höja det ordinarie förslagsanslaget till kostnader för taxering till skatt å inkomst och förmögenhet, nu 1,100,000 kronor, med 400,000 kronor till 1,500,000 kronor.

Riksdagen har från och med år 1920 höjt det *ordinarie förslagsanslaget till kostnader för taxering till skatt å inkomst och förmögenhet*, nu 1,100,000 kronor, med 400,000 kronor till 1,500,000 kronor.

Kronans publika hus.

62:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition i ämnet, som kan bli förelagd riksdagen, till förstärkning av grunden under vissa delar av Stockholms slott, bland de extra anslagen under sjunde huvudtiteln i riksstaten för år 1920 beräkna ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Sedermåra har Eders Kungl. Maj:t i en den 4 februari 1919 till riksdagen avlåten proposition, nr 60, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till förstärkning av grunden under vissa delar av Stockholms slott bevilja ett anslag å 515,000 kronor och därav under sjunde huvudtiteln anvisa såsom reservationsanslag dels å tilläggsstaten för år 1919 ett belopp av 115,000 kronor, dels å riksstaten för år 1920 ett belopp av 200,000 kronor.

Då riksdagen funnit den i ärendet förebragta utredningen ådaga-lägga behovet av, att förevarande arbeten snarast möjligt komma till stånd, har riksdagen ansett sig böra anvisa medel för arbetenas utförande. Sedan den kostnadsberäkning, som ligger till grund för det av Eders Kungl. Maj:t åskade anslagsbeloppet i slutet av nästlidet år verkställt, har emellertid en nedgång i de då gällande osedvanligt höga pris å byggnadsmaterialier m. m. ägt rum, och torde ytterligare sådan nedgång vara att förvänta. På grund härav har riksdagen ansett anslaget kunna nedsättas till 375,000 kronor, varav 115,000 kronor synas böra beräknas å 1919 års tilläggsstat och 130,000 kronor å 1920 års stat.

Riksdagen har sålunda till *förstärkning av grunden under vissa delar av Stockholms slott* beviljat ett anslag å 375,000 kronor och därav å extra stat för år 1920 anvisat såsom reservationsanslag ett belopp av 130,000 kronor.

63:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 63) föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition i ämnet, som kunde bli riksdagen förelagd, för utförande av vissa reparations- och påbyggnadsarbeten å de i kvarteret Grönlandet norra i Stockholm befintliga byggnaderna, utöver det av 1918 års lagtima riksdag därför anslagna beloppet, 1,500,000 kronor, å extra stat för år 1920 beräkna ytterligare ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1919 dagtecknad proposition (nr 126), under återopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokoll över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för utförande, i enlighet med vad i ovannämnda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden närmare utvecklats, av om- och påbyggnadsarbeten å de i kvarteret Grönlandet norra i Stockholm befintliga byggnaderna, utöver det av 1918 års lagtima riksdag härför anslagna beloppet, 1,500,000 kronor, å extra stat för år 1920 under sjunde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Vid granskningen av det till grund för Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning liggande inom byggnadsstyrelsen upprättade förslaget till ifrågavarande om- och påbyggnadsarbeten har riksdagen funnit anledning till följande erinringar.

Vad till en början beträffar det för de olika verken och institutionerna beräknade lokalutrymmet har riksdagen funnit, att ett betydande utrymme inom byggnaderna i fråga disponeras för ett tilltänkt hygieniskt

laboratorium, om vars upprättande likväl ej ens något förslag framlagts för riksdagen. Därjämte har beräknats utrymme för ett diagnostiskt-bakteriologiskt laboratorium, varvid man synes hava utgått från, att statens bakteriologiska laboratorium, för vilket lokaler för närvarande äro förhyrda i fastigheten nr 15—17 vid Vasagatan, skulle uppdelas i två särskilda avdelningar, en diagnostisk och en för serumtillverkning. Riksdagen, som givetvis måste utgå från, att den nuvarande organisationen lägges till grund för lokalbehovets beräkning, och förutsätter, att bakteriologiska laboratoriet tillsvidare kvarbliver i sina nuvarande lokaler, har följaktligen ansett, att särskilda lokaler för hygieniskt och diagnostiskt-bakteriologiskt laboratorium icke nu böra beräknas. Vidare har riksdagen ej ansett lämpligt, att, såsom i förslaget avsetts, amanuensbostäder inrymmas i förevarande byggnader.

I fråga om lokalutrymmets disponerande i övrigt torde i åtskilliga fall inskränkningar kunna vidtagas utan att härigenom olägenheter behöva förorsakas.

Med vidtagande av de av riksdagen sålunda ifrågasatta begränsningarna beträffande det tillgängliga lokalutrymmets utnyttjande, lär plats inom byggnaderna kunna tillsvidare beredas ytterligare någon statsinstitution eller ock det härigenom tillgängliga utrymmet på annat sätt kunna för statens ändamål vinna användning.

Rörande de för genomförandet av det nu framlagda om- och påbyggnadsförslaget såsom erforderliga beräknade kostnaderna har riksdagen måst finna dem särdeles höga, och enligt riksdagens mening lära med hänsyn till prisfall å byggnadsmateriel m. m. de verkliga kostnaderna komma att i avsevärd mån understiga de för närvarande beräknade. Riksdagen förväntar därjämte, att kostnaderna skola kunna nedbringas genom förenklingar och inskränkningar i fråga om inredningsarbeten och dylikt.

Vad slutligen angår det belopp, som nu bör av riksdagen beviljas för byggnadsarbetenas bedrivande, ansluter sig riksdagen till den av departementschefen uttalade uppfattningen härutinnan. Allenast det för år 1920 erforderliga anslagsbeloppet har följaktligen nu av riksdagen beviljats.

Riksdagen har sålunda för utförande, i enlighet med vad i statsrådsprotokollet över finansärenden den 25 februari 1919 närmare utvecklats, av *om- och påbyggnadsarbeten å de i kvarteret Grönlandet norra i Stockholm befintliga byggnaderna*, utöver det av 1918 års lagtima riksdag härför anslagna beloppet, 1,500,000 kronor, å extra stat för år 1920 under sjunde huvudtiteln anvisat ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

64:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 64) *dels* att i avbidan på den proposition i ämnet, som kan bli riksdagen förelagd, till ombyggnad av den s. k. atelierbyggnaden vid Karl XIII:s torg i Stockholm bland de extra anslagen under sjunde huvudtiteln i riksstaten för år 1920 beräkna ett reservationsanslag av 400,000 kronor;

dels ock att i avbidan på den proposition i ämnet, som kan bli riksdagen förelagd, till påbörjande av ombyggnad av Preisiska huset vid Drottninggatan i Stockholm bland de extra anslagen under sjunde huvudtiteln i riksstaten för år 1920 beräkna ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

Sedermåra har Eders Kungl. Maj:t den 7 mars 1919 avlåtit proposition i ämnet, nr 212.

Såsom riksdagen i särskild skrivelse anmält, har ifrågakarande proposition icke vunnit riksdagens bifall.

65:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 65) har riksdagen till *förhårande av bostad åt landshövdingen i Västernorrlands län* å extra stat för år 1920 beviljat ett reservationsanslag av 4,500 kronor.

66:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66) att i avbidan på den proposition i ämnet, som kan bli riksdagen förelagd, till uppförande av två bostadshus för tullpersonalen i Mon bland de extra anslagen under sjunde huvudtiteln i riksstaten för år 1920 beräkna ett reservationsanslag av 85,000 kronor.

Sedermåra har Eders Kungl. Maj:t i en den 18 februari 1919 till riksdagen avlåten proposition, nr 103, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till uppförande i huvudsaklig överensstämmelse med ett av chefen för finansdepartementet förordat förslag av två bostadshus för tullpersonalen i Mon anvisa såsom reservationsanslag under sjunde huvudtiteln *dels* å tilläggsstaten för år 1919 85,000 kronor, *dels ock* å riksstaten för år 1920 85,000 kronor.

De bostäder, som för närvarande stå den i Mon stationerade tullpersonalen till buds, hava otvivelaktigt visat sig vara av den beskaffenhet, att snara åtgärder äro erforderliga för förbättring av personalens i fråga bostadsförhållanden. Den lösning, Eders Kungl. Maj:ts förslag härför anvisar, synes emellertid riksdagen vara för statsverket så ekonomiskt ofördelaktig, att riksdagen icke kunnat bifalla densamma. Så skulle exempelvis byggnadskostnaderna för tvenne lägenheter, den ena

å fem rum och kök och den andra å fyra rum och kök — utan att utgift för tomtmark häri inberäknats men med tillägg av nu icke äskat men som nödvändigt betecknat anslag till väganläggning, stängsel samt vatten- och avloppsledningar — komma att uppgå till omkring 115,000 kronor. Den hyra, som för denna byggnadskostnads förräntning och byggnadernas underhåll m. m. skulle vara erforderlig, skulle alltså för dessa båda lägenheter behöva beräknas till cirka 5,000 respektive 4,000 kronor. Uppenbart är, att vederbörande befattningshavare endast lärer kunna debiteras en mindre del av dessa hyresbelopp.

Vad förslaget om uppförande av bostadsbyggnad för tre vaktmästare beträffar, har riksdagen icke kunnat undgå att observera, att två av dessa vaktmästare nu uppgivas bebo egna fastigheter i närheten av Mon. Av nämnda förhållande följer, att särskild skyndsamhet med uppförande av bostäder för dessa båda befattningshavare åtminstone icke kan sägas vara för handen.

Därest icke vid omprövning av möjligheten att för statens räkning uppföra billigare men likväl ändamålsenliga bostadshus för tullpersonalen i Mon så befinnes kunna ske, bör enligt riksdagens förmenande förnyad utredning verkställas, huruvida icke skyldighet föreligger för Dalslands järnvägsaktiebolag att mot skälig hyresersättning bereda lämpliga bostadslägenheter — eventuellt genom nybyggnader — för befattningshavarna i fråga. Och detta så mycket hellre som i byggnadsstyrelsens utredning vitsordas, att nämnda bolag synes kunna åstadkomma byggnadsarbetet på helt annat sätt och till billigare kostnad än vad för byggnadsstyrelsen är möjligt.

På grund av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition icke vunnit riksdagens bifall.

Ingenjörsvetenskapsakademien.

67:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 67) föreslagit riksdagen att i avvaktan på det förslag om inrättande av en ingenjörsvetenskapsakademi, som framdeles kunde komma att avlätas, å riksstaten för år 1920 för ändamålet beräkna ett ordinarie anslag av 40,000 kronor. Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 11 mars 1919 avlåten proposition (nr 210), under återopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för upprätthållande

av verksamheten vid en ingenjörsvetenskapsakademi enligt i huvudsak de av vederbörande departementschef förordade grunder å ordinarie stat för år 1920 under riksstatens sjunde huvudtitel bevilja ett förslagsanslag, högst, 40,000 kronor.

Såsom departementschefen framhållit, har vikten av växelverkan mellan den vetenskapliga forskningen och det praktiska arbetet för utnyttjandet av förefintliga tillgångar på råvaror och förnödenheter under de gångna krigsåren framträtt med stor styrka inom kulturländerna. Att ansträngningarna, att genom tekniska förbättringar särskilt i kvalitativt hänseende höja produktionen icke böra få slappas efter fredens inträdande är uppenbart. Det föreliggande förslaget om inrättandet av en ingenjörsvetenskapsakademi avser att befordra det tekniskt-vetenskapliga forskningsarbetet inom vårt land.

Det ifrågasatta organets huvudsakliga verksamhet skulle inriktas efter tvenne särskilda riktlinjer. Å ena sidan skulle omsorg ägnas åt systematiska undersökningar rörande tekniska problem, särskilt sådana, som avse de inhemska naturtillgångarnas tillgodogörande; och skulle, om så befinnes lämpligt, för sådana frågors studium inrättas särskilda institut. Å andra sidan skulle utövas en ekonomiskt stödjande verksamhet till förmån dels för ett vetenskapligt arbete i landets tekniska undervisningsanstalter, provningsanstalter och forskningslaboratorier, dels för enskilda forskare, som framkomma med uppslag, vilka kunna anses vara förtjänta av sådant stöd.

Det anslag, som nu begäres, är avsett uteslutande för täckande av akademiens administrationskostnader. Medel för den praktiska verksamheten skulle erhållas av avkastningen från ett på enskild väg sammanbragt fondkapital. Bidrag till en sådan fond hava ock tecknats till ett belopp av över 1.6 miljon kronor.

Då det syntes kunna ifrågasättas, huruvida med detta fondkapital akademien skulle kunna utöva en verksamhet, som stode i lämpligt förhållande till det begärda anslaget av statsmedel, har riksdagens vederbörande utskott ansett sig böra inhämta närmare upplysningar i ämnet. Av dessa upplysningar har framgått, bland annat, att avsikten är att för de mera omfattande och kostsamma undersökningsarbetena bidrag i varje särskilt fall skulle erhållas från de industrigrenar, vilka närmast skulle äga intresse av respektive undersökningar. Utsikten till att sådana understöd komme att lämnas skulle stärkas därigenom, att till ledamöter av akademien givetvis komme att utses de mest framstående representanterna för det tekniska arbetet å olika områden. Genom att akademien vidare samarbetade med exempelvis järnkontoret och andra förefintliga institut

på det tekniskt-vetenskapliga området skulle, även om akademiens fondkapital för närvarande icke kunde uppbringas till större belopp än det ovan angivna, akademien i allt fall kunna utöva ett betydelsefullt arbete i den tekniska utvecklingens tjänst.

På grund av de upplysningar, som sålunda och i övrigt vunnits, har riksdagen funnit, att staten bör lämna sitt bistånd till den tilltänkta organisationens förverkligande, detta särskilt med hänsyn tagen därtill, att genom beviljande av statsanslag för ändamålet akademien skulle erhålla en officiell ställning, vilken kan tänkas bliva av ej ringa betydelse för fyllandet av akademiens uppgift. Att uppskjuta anvisandet av statsanslag, till dess fondkapitalet erhållit en i och för sig önskelig ökad storlek, har riksdagen icke ansett tillrådligt, då det på grund av tidsförhållandena är av vikt, att akademiens verksamhet med det snaraste kommer till stånd. Enligt riksdagens uppfattning bör ock ett beslut om anvisande av statsanslag få antagas höja intresset för teckning av ytterligare bidrag till fondkapitalet.

Vad det nu äskade anslagsbeloppet angår, har det visserligen synts riksdagen kunna ifrågasättas, om det i propositionen angivna antalet tjänstemän för akademien kan vara erforderligt under den första tiden av institutionens verksamhet. Då emellertid åtskilliga kostnader torde vara förenade med själva organisationens igångsättande, har riksdagen likväl icke velat vidtaga någon nedsättning i det begärda anslagsbeloppet.

Riksdagen har alltså såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för upprätthållande av verksamheten vid en ingenjörsvetenskapsakademi enligt i huvudsak de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 11 mars 1919 förordade grunder å ordinarie stat för år 1920 under riksstatsens sjunde huvudtitel beviljat ett förslagsanslag, högst, 40,000 kronor.

Diverse.

68:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 68) att å extra stat för år 1920 anvisa ett reservationsanslag å 3,800,000 kronor att direkt utgå av bevillning av fast egendom samt av inkomst, ävensom besluta, att av nämnda anslag skall till landsting och städer, som icke deltaga i landsting, utbetalas den inom vederbörande landstingsområde och stad under budgetåret influtna nettoinkomsten av bevillning av fast egendom samt av inkomst.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts

förevarande förslag, har alltså å extra stat för år 1920 anvisat ett reservationsanslag å 3,800,000 kronor att direkt utgå av bevillning av fast egendom samt av inkomst, ävensom beslutat, att av nämnda anslag skall till landsting och städer, som icke deltaga i landsting, utbetalas den inom vederbörande landstingsområde och stad under budgetåret influtna nettoinkomsten av bevillning av fast egendom samt av inkomst.

69:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 69) har riksdagen upptagit det ordinarie anslaget till ersättning till vissa städer och köpingar för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel för år 1920 till ett belopp av 4,672,440 kronor.

70:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 70) att å extra stat för år 1920 såsom förslagsanslag anvisa

a) till inlösen av skattefrälseräntor ett belopp av 45,000 kronor,

b) till ersättning för skattefrälseräntor ett belopp av 80,000 kronor samt

c) till avlösning av frälseskatteräntor ett belopp av 125,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, har alltså, å extra stat för år 1920 såsom förslagsanslag anvisat

dels till inlösen av skattefrälseräntor ett belopp av 45,000 kronor,

dels till ersättning för skattefrälseräntor ett belopp av 80,000 kronor,

dels ock till avlösning av frälseskatteräntor ett belopp av 125,000 kronor.

71:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 71) att för tilldelande av statsunderstöd i enlighet med de av departementschefen föreslagna villkor och grunder åt synnerligt skattetyngda landskommuner å extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag å 600,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har icke givit riksdagen anledning till erinran, och har riksdagen förty för *tilldelande av statsunderstöd* i enlighet med de av departementschefen föreslagna villkor och grunder åt *synnerligt skattetyngda landskommuner* å extra stat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag å 600,000 kronor.

72:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 72) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för *bestridande* enligt i statsrådsprotokollet över finansärenden den 9

januari 1919 angivna grunder av den *bevillning för år 1920 och viss del av de kommunalutskylder för år 1919, som komma att påföras det brittiska beskickningshuset i Stockholm*, på extra stat för år 1920 andel av de kommunalutskylder för år 1919, som komma att påföras det visat ett förslagsanslag av 1,000 kronor.

73:o) I anledning av vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit (punkt 73) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, såsom *bidrag till svenska stadsförbundets verksamhet å extra stat för år 1920* anvisat ett förslagsanslag, högst, 8,000 kronor.

74:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 75) erinrat att å riksstaten för år 1919 finnes under sjunde huvudtiteln uppfört ett ordinarie anslag å 13,200 kronor till avlöningsförbättring för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare. Sedan nu de förhöjda avlöningarna till ifrågavarande befattningshavare inräknats i anslagen till de olika verk, i vilka befattningshavarna äro anställda, har omförmälda anslag å 13,200 kronor ansetts böra ur riksstaten utgå.

Riksdagen har från och med år 1920 ur riksstaten uteslutit under sjunde huvudtiteln uppförda ordinarie anslaget till avlöningsförbättring för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare.

75:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkterna 76 och 77) att, i avvidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, å extra stat för år 1920 under sjunde huvudtiteln såsom förslagsanslag beräkna dels för beredande av tillfällig löneförbättring under år 1920 åt vissa ordinarie befattningshavare inom den civila statsförvaltningen ett belopp av 272,475 kronor, dels ock till förstärkning under år 1920 av de till avlönande av vissa extra befattningshavare inom den civila statsförvaltningen samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel ett belopp av 241,100 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 27 maj 1919 dagtecknad proposition, nr 409, framlagt förslag i ämnet.

Sitt beslut i anledning av detta förslag anmäler riksdagen i särskild skrivelse.

Övriga ordinarie anslag.

76:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande år äro uppförda under sjunde huvudtiteln, har Eders Kungl. Maj:t

icke ifrågasatt annan ändring, än att för jämnande av huvudtitelns slutsumma föreslagits en minskning av det ordinarie förslagsanslaget för bestridande av tryckningskostnader från dess nuvarande belopp 133,029 kronor med 15 kronor till 133,014 kronor.

Riksdagen får anmäla, att samtliga ordinarie anslag under sjunde huvudtiteln, som här ovan icke blivit särskilt omförmälda, för år 1920 fastställts till samma belopp som uti innevarande års riksstat; dock att förslagsanslaget till bestridande av tryckningskostnader, som icke skola av andra medel gäldas, för jämnande av huvudtitelns slutsumma, nu 133,029 kronor, höjts med 35 kronor till 133,064 kronor.

Stockholm den 12 juni 1919.

Med undersåtlig vörtnad.

Bilaga A.

Till Konungen.

Av Eders Kungl. Maj:t anmodad att inkomma med yttrande över en inom riksdagens andra kammare väckt motion nr 110 om höjning av anslaget till navigationsskolorna m. m. får jag härmed i underdånighet anföra följande.

Den första delen av motionen avser ett förstatligande av de förberedande kurser, som sedan år 1915 varje år varit anordnade vid navigationsskolorna i riket för inträdessökande till styrmans- och 2:a maskinistklasserna, och vartill hittills Sveriges redareförening ställt erforderliga medel till förfogande för avlönande av lärare m. m.

Dessa förberedande kurser tillkommo närmast för att bereda möjlighet för inträdessökande till styrmans- och 2:a maskinistklasserna att utan kostnad förvärva sig för inträde i nämnda klasser erforderliga kunskaper. Kurserna blevo redan från början omfattade med stort intresse och talrikt besökta, till icke ringa del beroende på att desamma voro kostnadsfria, vilket jag anser vara av stor betydelse, då många navigationsskoleelever äro mindre bemedlade och endast hava sina besparingar från den praktiska tjänsten att tillgå för att kunna bedriva studier vid navigationsskola.

Undervisningen i meromnämnda kurser har meddelats av lärare vid navigationsskolorna i enlighet med av överstyrelsen givna föreskrifter och anhåller jag i underdånighet få bifoga de bestämmelser, som utfärdats för de senast anordnade kurserna.

Härav framgår, huru kurserna varit ordnade, ävensom de arvoden respektive lärare åtnjutit. De hittills hållna kurserna hava endast varit avsedda för inträdessökande till styrmans- och 2:a maskinistklasserna, men torde vara lämpligt att sådana även anordnas för skeppar- och 3:e maskinistklasserna.

I likhet med motionären anser jag, att dessa förberedande kurser numera erhållit karaktären av stadigvarande institution, och att, om desamma upphörde, fara föreligger, att elevantalet vid navigationssko-

lorna avsevärt nedgår, varigenom svårigheter kunna uppstå i att er-hålla behörigt befäl för den svenska handelsflottan.

Jag delar likaledes motionärens uppfattning, att den privata sjö-fartsföreningen icke bör ingripa i den statliga undervisningen utan bör därför kostnaden för de förberedande kurserna bestridas av statsverket. Det i motionen begärda anslaget, 4,000 kronor, synes mig vara väl avvägt, med hänsyn till att kurser även skola anordnas för skeppar- och 3:e maskinistklasserna.

Med anledning av vad nu anförts, får jag i underdånighet tillstyrka motionärens förslag, att det i 1919 års statsverksproposition upp-tagna anslaget till navigationsskolorna ökas med ett förslagsanslag å högst 4,000 kronor för bestridande av kostnader för anordnande av förberedande undervisning i vissa av navigationsskolornas klasser ävensom hemställa, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen, att å till-läggsstat för år 1919 anvisas ett förslagsanslag å högst 4,000 kronor för anordnande av förberedande kurser under innevarande år.

I den andra delen av motionen hemställer motionären om utredning angående omläggning av den nuvarande navigationslärarekursen samt upprättande av en högre sjökaptenskurs. Med instämmande i de av motionären anförda skälen för en sådan utredning, får jag för min del i underdånighet tillstyrka motionärens hemställan med framhållande av att den ifrågasatta utredningen synes mig kunna verkställas på jämförelsevis kort tid och utan att några avsevärda kostnader därigenom orsakas statsverket. Stockholm den 31 mars 1919.

Underdånigst

A. Carell.

Avskrift.

**Föreskrifter och undervisningsplan för de förberedande kurserna för
inträdessökande till styrmans- och 2:a maskinistklasserna vid
navigationsskolorna år 1918.**

1. Förberedande kurser anordnas

vid *Göteborgs* navigationsskola dels för inträdessökande till styrmansklass dels för inträdessökande till 2:a maskinistklass,

vid *Kalmar* navigationsskola för inträdessökande till styrmansklass och

vid *Stockholms, Malmö* och *Härnösands* navigationsskolor gemensam kurs för inträdessökande till styrmans- och 2:a maskinistklass. Vid skolorna i Stockholm och Härnösand, där de ordinarie lärokurserna i styrmans- och 2:a maskinistklasserna börja å olika tider, skall undervisningen intill tiden för inträdesprövningen i 2:a maskinistklass huvudsakligen omfatta de ämnen och kurser av inträdesfordringarna, som äro lika för styrmans- och 2:a maskinistklasserna.

2. Kurserna skola pågå cirka 5 veckor med undantag av den vid Göteborgs navigationsskola anordnade kursen för inträdessökande till 2:a maskinistklass, vilken skall pågå cirka 4 veckor.

Kurserna skola börja på följande tider:

i Göteborg förberedande kursen till styrmansklassen den 26 juni,

» » » » 2:a maskinistklassen den 1 juli,

i Malmö den 26 juni,

i Kalmar den 8 juli,

i Stockholm och Härnösand den 22 juli.

Undervisning skall meddelas 5 timmar varje helgfri dag. Läsordning uppgöres av vederbörande föreståndare efter samråd med lärarne i respektive kurser och insändes till inspektören för navigationsskolorna senast 8 dagar efter kursens början.

3. Lärarearvodet i varje kurs om cirka 5 veckor skall utgöra 400 kronor och lärarearvodet i den vid Göteborgs navigationsskola

särskilt anordnade kursen för inträdessökande till 2:a maskinistklass 350 kronor. Om undervisningen fördelas på flera lärare, skall arvudet till dessa utgå efter antalet undervisningstimmar i varje ämne. Återstående medel av Sveriges redareförenings anslag, utgörande 150 kronor, fördelas mellan skolorna till ersättning åt vaktmästarna för extra arbete, varvid Göteborgs navigationsskola erhåller 50 kronor och var och en av de övriga skolorna 25 kronor.

4. Till lärare i de förberedande kurserna bör i främsta rummet ifrågakomma lärare vid navigationsskolorna. Ansökan om erhållande av lärarebefattning insändes till respektive föreståndare före den 1 juni, varefter föreståndaren med eget yttrande skyndsamt översänder inkomna ansökningshandlingar till inspektören för navigationsskolorna, som antager lärare i respektive kurser. Kungörelse, att nu nämnd lärarebefattning är till ansökan ledig, anslås i skolan. I denna angivas kursernas längd, antal, undervisningstimmar, avlöningsförmåner med mera.

5. Kungörelse angående kurserna tillkännagives av vederbörande föreståndare genom annons i någon av platstidningarna.

6. Inträdessökande till navigationsskolornas styrmans- och 2:a maskinistklasser, som önska deltaga i de förberedande kurserna, skola därom göra anmälan till föreståndare för navigationsskola, varvid bifogas handlingar, som styrka, att de äro berättigade att vinna inträde i respektive klasser.

Rätt avskrivet intygar

A. Carell.

Inspektör för navigationsskolorna.

Förslag

till

Utgiftsstaten för tullverket att tillämpas under år 1920.

A. Avlöningsstaten.	K r o n o r.				
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.	
I. Generaltullstyrelsen.					
1 generaltulldirektör	7,000	3,000	1,000	11,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.
1 byråchef	5,000	2,500	600	8,100	
3 byråchefer	—	—	—	24,300	
Kansliet.					
1 sekreterare	3,600	1,800	400	5,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 sekreterare	—	—	—	5,800	
1 registrator	2,200	1,500	300	4,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
1 notarie	2,200	1,500	300	4,000	
3 notarier	—	—	—	12,000	Efter 5 år kan avlöningen höjas med 200 kr., efter 10 år med ytterligare 200 kr. och efter 15 år med än ytterligare 200 kr.; skollande av varje ålderstilllägg 100 kr. ansestillhöra lön och 100 kr. tjänstgöringspenningar.
1 kvinnligt skrivbiträde	1,100	300	200	1,600	
1 kvinnligt skrivbiträde	—	—	—	1,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
Kameralbyrån.					
1 kamrerare	3,600	1,800	400	5,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 förste revisor	3,600	1,800	400	5,800	
1 revisor och bokhållare	2,200	1,500	300	4,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
3 revisorer och bokhållare	—	—	—	12,000	
Revisionsbyrån.					
1 förste aktuarie	3,600	1,800	400	5,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 aktuarie	2,200	1,500	300	4,000	
2 aktuarier	—	—	—	8,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
1 revisor	—	1,500	300	4,000	
7 revisorer	—	—	—	28,000	

	K r o n o r.				
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa.	
1 kvinnligt biträde av andra graden ...	1,300	500	200	2,000	Efter 5 år kan avlöningen höjas med 200 kr., efter 10 år med ytterligare 200 kr. och efter 15 år med än ytterligare 200 kr.; skollande av varje ålderstilllägg 100 kr. anses tillhöra lön och 100 kr. tjänstgöringspenningar.
1 » » » » » ...	—	—	—	2,000	
1 kvinnligt biträde av första graden ...	1,100	300	200	1,600	
15 kvinnliga biträden » » » ...	—	—	—	24,000	
Tullbehandlings- och upplysningsbyrån.					
1 byråassistent	3,600	1,800	400	5,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 byråassistent	—	—	—	5,800	
1 andre byråassistent	2,200	1,500	300	4,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr., efter 10 år med ytterligare 500 kr. och efter 15 år med än ytterligare 500 kr.
Till vikariatsersättning samt arvoden och flitpenningar åt extra biträden ävensom till renskrivningskostnad, <i>förlagsanslag</i>					
därav till gratifikation för extra ordinarie tjänstemän och vaktmästare hos styrelsen högst 3,000 kr.	—	—	—	125,000	
1 förste vaktmästare ¹	1,100	650	150	1,900	Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kr., efter 6 år med ytterligare 100 kr. och efter 9 år med än ytterligare 100 kr.
1 vaktmästare ¹	900	550	150	1,600	
6 vaktmästare ¹	—	—	—	9,600	

¹ Åtnjuta beklädnad eller beklädnadsersättning samt kostnadsfri läkarvård jämte medikamenter i enlighet med vad i sådant avseende gäller beträffande till samma förmån berättigade befattningshavare vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning. Därest bostad med bränsle, eventuellt med bränsle och lyse anvisas åt vaktmästare hos styrelsen, skall av lönen avstås, för bostad med bränsle 300 kronor samt för lyse 25 kronor om året.

	K r o n o r.					
	Fast av- löning.	Summa.			Efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring kan den fasta avlöningen höjas, varje gång med:	Pen- sions- under- lag.
II. Lokalförvaltningen samt kust- och gränsbevakningen.						
1. Tjänstemän av högre grad.						
a) Med bestämd tjänstgöringsort.						
1 kustbevakningschef i Skåne och Blekinge	5,500	5,500			}	4,400
1 kustbevakningschef i Hallands samt Göte- borgs och Bohus län.....	—	5,500				
1 gränsbevakningschef i Dalsland, Värm- land och Dalarne	4,800	4,800				3,600
1 överinspektör av klass 1 vid packhus- inspektionen i Stockholm	7,300	7,300			}	5,000
1 överinspektör av klass 1 vid d:o i Göte- borg	—	7,300				
1 överinspektör av klass 2 vid d:o i Malmö	6,300	6,300			}	4,500
2 överinspektörer av klass 2 vid tullbevak- ningsinspektionerna i Stockholm och Göteborg	—	12,600				
1 överinspektör av klass 3 vid d:o i Malmö	5,500	5,500		400		4,400
1 tullförvaltare av klass 1 vid tullkammaren i Stockholm	6,300	6,300			}	4,500
12 tullförvaltare av klass 1 vid d:o i Norr- köping, Malmö, Hälsingborg, Trälleborg, Göteborg, Gävle och Sundsvall, vid upp- börds- och nederlagskontoren i Stock- holm och Göteborg, ävensom vid upp- börds- samt konfiskations- och kassörs- kontoret i Malmö	—	75,600				
1 tullförvaltare av klass 2 vid tullkamma- ren i Kalmar	5,500	5,500				
4 tullförvaltare av klass 2 vid d:o i Lands-						4,000

K r o n o r.				
	Fast av- löning.	Summa.	Efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring kan den fasta avlöningen höjas, varje gång med:	Pen- sions- under- lag.
krona och Halmstad samt vid konfiska- tions- och kassörskontoren i Stockholm och Göteborg	—	22,000	400	4,000
1 tullförvaltare av klass 3 vid tullkamma- ren i Uppsala	4,800	4,800		3,600
19 tullförvaltare av klass 3 vid d:o i Ny- köping, Jönköping, Oskarshamn, Visby, Karlskrona, Karlshamn, Åhus, Lund, Ystad, Varberg, Strömstad, Borås, Karl- stad, Örebro, Söderhamn, Hudiksvall, Härnösand, Luleå och Haparanda.....	—	91,200		
1 tullförvaltare av klass 4 vid d:o i Söder- tälje	4,000	4,000		
21 tullförvaltare av klass 4 vid d:o i Eskils- tuna, Linköping, Västervik, Ronneby, Sölvesborg, Simrishamn, Falkenberg, Lysekil, Uddevalla, Lidköping, Mon, Kristinehamn, Charlottenberg, Västerås, Falun, Örnköldsvik, Östersund, Storlien, Umeå, Skellefteå och Riksgränsen	—	84,000		3,300
1 tullförvaltare av klass 5 vid d:o i Mem- stena, Marstrand och Piteå.....	3,300	3,300		
3 tullförvaltare av klass 5 vid d:o i Vad- stena, Marstrand och Piteå.....	—	9,900		2,700
1 överkontrollör av klass 1 vid packhus- inspektionen i Stockholm.....	6,300	6,300		
1 överkontrollör av klass 1 vid d:o i Göteborg	—	6,300		4,500
1 överkontrollör av klass 2 vid tullkamma- ren i Stockholm.....	5,300	5,300		
3 överkontrollörer av klass 2 vid d:o i Malmö och Göteborg samt vid packhus- inspektionen i Malmö	—	15,900	395,200	3,800

	K r o n o r.					
	Fast av- löning.	Summa.			Efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring kan den fasta avlöningen höjas, varje gång med:	Pen- sions- under- lag.
b) Övriga tjänstemän av högre grad.						
1 förste kontrollör	4,800	4,800	1,354,800	400	}	3,600
16 förste kontrollörer	—	76,800				
1 kontrollör	4,200	4,200				
103 kontrollörer (därav 3 kontrollörer och uppbörds-kassörer samt 8 bevaknings- kontrollörer)	—	432,600			}	3,300
1 kammarskrivare	2,800	2,800				
286 kammarskrivare	—	800,800				
1 tullinspektör	2,600	2,600			}	2,100
7 tullinspektörer (därav 2 gränsinspektörer)	—	18,200				
1 tullfiskal	3,000	3,000				
3 tullfiskaler	—	9,000				
2. Tjänstemän av lägre grad.						
1 överuppsyningsman av klass 1	2,600	2,600	}	300	}	1,700
1 överuppsyningsman av klass 1	—	2,600				
1 överuppsyningsman av klass 2	2,300	2,300				
3 överuppsyningsmän av klass 2 (därav 1 befälhavare å kustbevakningsångare)	—	6,900	}	200	}	1,300
1 gränsöveruppsyningsman	2,600	2,600				
1 kustöveruppsyningsman	2,100	2,100				
26 kustöveruppsyningsmän	—	54,600	}	150	}	1,200
1 uppsyningsman av klass 1	2,050	2,050				
42 uppsyningsmän av klass 1	—	86,100				
1 uppsyningsman av klass 2	1,900	1,900	}		}	1,100
22 uppsyningsmän av klass 2	—	41,800				
1 uppsyningsman av klass 3	1,750	1,750				

	K r o n o r.				
	Fast av- löning.	Summa.		Efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring kan den fasta avlöningen höjas, varje gång med:	Pen- sions- under- lag.
22 uppsyningsmän av klass 3	—	38,500		150	1,100
1 gränsuppsyningsman	2,050	2,050			1,300
8 gränsuppsyningsmän	—	16,400			
1 kustuppsyningsman	1,650	1,650			
65 kustuppsyningsmän	—	107,250		100	1,100
1 vaktmästare av klass 1	1,750	1,750			
531 vaktmästare av klass 1	—	929,250			
1 vaktmästare av klass 2	1,500	1,500			
193 vaktmästare av klass 2 (därav 2 an- ställda å kustbevakningsångare)	—	289,500		100	1,000
1 vaktmästare av klass 3	1,200	1,200			900
59 vaktmästare av klass 3	—	70,800			
1 gränsridare	1,500	1,500			
182 gränsridare	—	273,000		100	1,000
1 kustvakt	1,300	1,300			
41 kustvakter	—	53,300			
1 kustroddare	1,200	1,200			900
225 kustroddare	—	270,000	2,267,450		
<hr/>					
Till ortstillägg åt befattningshavare vid tull- verkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning, <i>förslagsanslag</i>	—	—	338,010		
Till arvoden åt föreståndare för tullförvalt- ningsavdelning i Göteborg och Malmö för utövande av i § 18 i avlöningsreg- lementet omförmålt uppdrag, <i>förslags- anslag, högst</i>	—	—	2,000		

	K r o n o r.					
	Fast av- löning.	Summa.			Efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring kan den fasta avlöningen höjas, varje gång med:	Pen- sions- under- lag.
Till arvoden åt tullexpeditions- och gräns- stationsföreståndare, <i>förslagsanslag</i> ...	—	—	12,000			
Till arvoden åt ordinarie tjänstemän för tullbehandling av passagerareffekter, <i>förslagsanslag</i>	—	—	15,000			
Till vikariatsersättning, extra biträden, flytt- ningshjälp m. m., <i>förslagsanslag</i>	—	—	750,000	5,134,460		
Säger	—	—	—	5,473,360	—	—
B. Ålderstilläggsstaten.						
<i>Förslagsanslag</i>				800,000		
Transport				6,273,360		

	K r o n o r.					Kronor.
	Lön.	Tjänst- görings- pennin- gar.	För befattningen upp- tagen avlöning i			
			1919 års stat.	1904 års stat.	1910 års stat.	
Transport	—	—	—	—	—	6,273,360
C. Övergångsavlöningsstaten.						
Stockholm.						
Tullkammaren.						
Andre kontrollören E. G. M. Lindh	2,500	500	—	3,000	—	
Anm. Tjänsten utbytes vid innehavarens avgång mot en kontrollörstjänst med	—	—	4,200	—	—	

	K r o n o r.					Kronor.
	Lön.	Tjänst- görings- pennin- gar.	För befattningen upp- tagen avlöning i			
			1919 Års stat.	1904 Års stat.	1910 Års stat.	
Tullbevakningsinspektionen.						
Överinspektoren N. G. Nordquist ¹	4,200	800	—	—	5,000	
Anm. Tjänsten utbytes vid innehavarens avgång mot en överinspektorstjänst med	—	—	6,300	—	—	
Västervik.						
Tullförvaltaren H. V. E. Moberg	3,000	1,000	—	4,000	—	
Anm. Tjänsten utbytes vid innehavarens avgång mot en tullförvaltartjänst med	—	—	4,000	—	—	
Göteborg.						
Packhusinspektionen.						
Överinspektoren J. H. Lindquist	4,000	3,000	—	7,000	—	
Anm. Tjänsten utbytes vid innehavarens avgång mot en överinspektorstjänst med	—	—	7,300	—	—	
Säger	—	—	21,800	14,000	5,000	
Transport	—	—	—	—	—	6,273,360

	K r o n o r.	
	—	6,273,360
D. Indragningsstaten.	Transport	
Landskrona.		
Kustroddaren A. P. L. Bahr	700	
Hälsingborg.		
Kustvakten till häst J. A. Möller	400	

¹ Åtnjuter boställsvåning i ett staten och Stockholms stad gemensamt tillhörigt hus enligt nådigt brev den 10 maj 1867.

		Kronor.	
Falkenberg.			
Kustuppsyningsmannen C. G. Meyer		800	
Jaktuppsyningsmannen C. F. Andersson		1,100	
Varberg.			
Kustroddaren J. A. Berndtsson		700	
» J. A. A. Gustafsson		700	
» A. Andersson		700	
Göteborg.			
Kustuppsyningsmannen A. G. Christensson		800	
Kustroddaren E. Svensson		700	
» A. L. Säterström		700	
Östersund.			
Gränsridaren J. P. Bodin		700	
Umeå.			
Vaktmästaren A. A. Rönmark		900	8,900
E. Pensionsstaten för avskedade tjänst innehavare.			
<i>Förslagsanslag</i>	—		320,000
F. Pensionsstaterna för avlidna tjänst innehavares efterlämnade änkor och barn.			
a) För beredande av den genom nådiga reglementet den 16 februari 1833 stadgade pensionering, <i>förslagsanslag</i>	—		25,000
b) Bidrag till tullstatens enskilda pensionsinrättning, se särskilt anslag å riksstaten.			
G. Omkostnadsstaten.			
Anslag till vissa arvoden enligt särskild förteckning, <i>förslagsanslag</i>		2,720	
Gotlgörelse till rådhusrätterna för avgörande av tullmål enligt nådiga breven den 15 februari 1841 och den 6 april 1858, <i>förslagsanslag</i>		4,000	
Anslag till rese- och traktamentskostnader, <i>förslagsanslag</i>		45,000	
» » tullhusbyggnader och reparationer samt hushyror och tomtören, <i>förslagsanslag</i>		65,000	

		K r o n o r.
Anslag till underhåll och drift av tullverkets ångare samt bränsle för kustbevaknings-		
personalens tjänstebåtar, <i>förslagsanslag</i>	30,000	
» » expenser, <i>förslagsanslag</i>	125,000	
» » post- och telegraphporto, <i>förslagsanslag</i>	20,000	
» » läkarvård och medikamenter samt begravningshjälp, <i>förslagsanslag</i>	20,000	
» » gratifikationer åt krono- och lots- samt kanalbetjante, som utmärka sig genom nitisk tillsyn och kontroll mot överträdelse av tullförfattningarna	1,500	
» » jakt- och båtliga samt hästliga och resekostnader, <i>förslagsanslag</i>	175,000	
» » utbildning i tulltjänsten, <i>förslagsanslag</i>	21,000	
» » tulltjänstemäns av lägre grad beklädnad och beväring, <i>förslagsanslag</i>	125,000	
» » beslagarandelar, tullstatens enskilda pensionsinrättnings andelar av böter samt tulltjänstemäns andelar av ersättning för vissa tjänstförrättningar, <i>förslagsanslag</i>	500,000	
» » hemliga utgifter	6,000	
» » diverse utgifter, <i>förslagsanslag</i>	45,620	1,185,840
Summa kronor		7,813,100

Förteckning å arvoden på tullverkets omkostnadsstat för år 1920.

		K r o n o r.
Arvode till särskild ordförande i gränstullrätten inom Norrbottens län	2,000	
» » tolk för finska språket vid » » » »	300	
» » präst i Sandhamn	250	
» » skollärare i Landsort	70	
» » » i Huvudskär	100	
Summa kronor		2,720

**Tabell över anslagen under riksstatens för år 1920 sjunde
huvudtitel. Finansdepartementet.**

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
A. Departementet.					
1	Departementschefen			17,000	
2	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli			133,300	
3	Biträde inom departementet vid beredning av ärenden rörande bankväsendet m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst			4,700	
4	Extra byråchef för lagärenden, <i>förslagsanslag</i> , högst				8,100
5	Fyllnadsarvode under första halvåret 1920 åt en särskild föredragande av ärenden rörande elektriska anläggningar m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst				1,050
6	Förstärkning av arbetskrafterna å departementets regeringsrättsbyrå, <i>förslagsanslag</i> , högst				6,725
	Säger för departementet			155,000	15,875
B. De centrala ämbetsverken.					
Kammarkollegium:					
Kammarkollegium:					
1 a	<i>Bestämt anslag</i>	189,600			
1 b	<i>Förslagsanslag</i>	3,000	192,600		
2	Förstärkning av arbetskrafterna hos kammarkollegium, <i>förslagsanslag</i> , högst		67,050		
3	Ordnanande av vissa kammarkollegii andra arkivkontor tillhörande handlingar, <i>förslagsanslag</i> , högst		1,950	192,600	69,000
Statskontoret:					
4	Statskontoret			196,200	
5	Förstärkning av arbetskrafterna å statskontorets riksbokslutsbyrå, <i>förslagsanslag</i> , högst				11,425
Mynt- och justeringsverket:					
6	Bestridande av de med mynt- och justeringsverkets drift förenade kostnader, <i>reservationsanslag</i> , att av inkomst av myntning och justering direkt utgå			1,060,000	
Kommerskollegium:					
7	Kommerskollegium	349,400			
8	Upplysningssektion å kommerskollegii handelsbyrå, <i>förslagsanslag</i> , högst		21,550		

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
9	Förstärkning av kommerskollegii arbetskrafter för handläggning av ärenden rörande kraftledningslänefonden, <i>förslagsanslag</i> , högst		7,150		
10	Fartygsinspektionsbyrå inom kommerskollegium, <i>förslagsanslag</i> , högst		33,750	349,400	62,450
11	Kammarrätten:				
12	Kammarrätten			326,300	
	Förstärkning av arbetskrafterna hos kammarrätten m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst				78,926
	Statistiska centralbyrån:				
13	Avlöningsmedel	152,600			
14	Amanuenser, vikariatsersättningar och tillfälliga biträden, <i>reservationsanslag</i>	28,200			
15	Bibliotekets underhållande, <i>reservationsanslag</i>	2,000			
16	Arvoden åt personal vid valstatistik, <i>förslagsanslag</i>		6,500	182,800	6,500
	Byggnadsstyrelsen m. m.:				
17	Byggnadsstyrelsen	159,600			
18	Förstärkning av byggnadsstyrelsens anslag till vikariatsersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		30,000		
19	Mätningar m. m. av kulturhistoriskt märkliga byggnader, <i>reservationsanslag</i>	3,000			
20	Lokaler för två av byggnadsstyrelsens byråer m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		13,250		
21	Länsarkitekter, <i>förslagsanslag</i> , högst		25,000	162,600	68,250
	Patent- och registreringsverket:				
22	Upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet, <i>reservationsanslag</i> , att av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel direkt utgå			771,200	
23	Kostnader, som föranledas av överståthållarämbetets och länsstyrelsernas befattning med vissa slag av registrering, <i>förslagsanslag</i>				4,000
	Bankinspektionen:				
24	Upprätthållande av bankinspektionens verksamhet, <i>reservationsanslag</i> , att av bidrag till bankinspektionen direkt utgå			80,500	
	Statens provningsanstalt:				
25	Upprätthållande av statens provningsanstalts verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , att i första hand av inkomster av provningsanstalten direkt utgå			263,850	
	Säger för de centrala ämbetsverken			3,585,450	300,551
	C. De centrala ämbetsverken underlydande stater.				
	Bergsstaten:				
1	Bergsstaten			84,800	
2	Arvoden åt två gruvingenjörer, <i>förslagsanslag</i> , högst				10,400

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
3	Sprängämnesinspektionen			7,600	
	Inspektion över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring:				
4	Inspektionen			20,800	
5	Arvoden åt två assistenter, <i>förslagsanslag</i> , högst				7,800
6	Förhandskontroll å fartygs sjövärdighet, <i>förslagsanslag</i> , högst				167,400
	Undervisningsanstalter för sjöfart:				
7	Navigationsskolorna	178,120			
8	Navigationslärarkursen, <i>reservationsanslag</i>	2,200			
9	Ålderstillägg för personalen vid undervisningsanstalterna för sjöfart, <i>förslagsanslag</i>	11,000			
10	Tillfällig löneförbättring åt lärarpersonalen vid navigationsskolorna, <i>förslagsanslag</i>		19,700	191,320	19,700
11	Skeppsmättningskostnad, <i>förslagsanslag</i>			32,200	
	Säger för de centrala ämbetsverken underlydande slater			336,720	205,300
D. Handel och sjöfart.					
1	Handelshögskolan i Stockholm, <i>förslagsanslag</i> , högst				30,000
2	Exportstipendier, <i>reservationsanslag</i>				20,000
3	Auktoriserade handelskammare i riket, <i>förslagsanslag</i> , högst				36,000
4	Svenska handelskamrarna i London och i Frankrike m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst				35,000
5	Internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik, <i>förslagsanslag</i>				650
6	Internationella statistiska institutets permanenta byrå i Haag, <i>förslagsanslag</i> , högst				1,000
7	Ersättning till sjömanshusen, <i>förslagsanslag</i> , högst				40,000
8	Läkarundersökning av sjöfolk, <i>förslagsanslag</i>				27,000
9	Dispaschörsväsendet, <i>förslagsanslag</i> , högst				4,000
10	Stormvarningar vid rikets kuster, <i>förslagsanslag</i> , högst				48,500
	Säger för handel och sjöfart				242,150
E. Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.					
	Befrämjande i allmänhet av bergsbruket:				
1 a	Bestämt <i>anslag</i>	2,700			
1 b	<i>Reservationsanslag</i>	3,000		5,700	
	Befrämjande i allmänhet av slöjderna:				
2 a	Bestämt <i>anslag</i>	28,500			
	<i>Reservationsanslag</i> :				
2 b	Reseunderstöd åt teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, vilka icke ägna sig åt bergshanteringen	12,500			
2 c	Reseunderstöd åt idkare av hantverk och annan mindre industri	14,000			
2 d	Reseunderstöd åt verkmästare och för män inom industrien	10,000	36,500	65,000	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
3	Sveriges hantverksorganisation, <i>förslagsanslag</i> , högst				
4	Statsunderstöd åt hantverksidkare för utbildande av lärlingar m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst				4,000
5	Föreningen för svensk hemslöjd, <i>förslagsanslag</i> , högst				14,250
	Säger för bergsbruk, industri, hantverk och slöjd			70,700	33,250
F. Skatteomkostnader.					
Tullverket:					
1	Tullverket, <i>förslagsanslag</i>	7,813,100			
2	Bidrag till tullstatens enskilda pensionsinrättning, <i>förslagsanslag</i> , högst	10,000			
3	Förstärkning av arbetskrafterna hos generaltull- styrelsen, <i>förslagsanslag</i> , högst		25,600		
4	Förstärkning av arbetskrafterna vid tullverkets lokalförvaltning, <i>förslagsanslag</i> , högst		391,200		
5	Ortstillägg åt befattningshavare å extra stat vid tullverkets lokalförvaltning m. fl., <i>förslags- anslag</i>		43,000		
6	Tillfälliga lönetillägg till tullverkets personal, <i>för- slagsanslag</i>		631,800	7,823,100	1,091,600
Kontrollstyrelsen:					
7	Kontrollstyrelsen	80,800			
8	Upprätthållande av verksamheten å kontroll- styrelsens avdelning för rusdrycksförsäljnings- ärenden, <i>förslagsanslag</i> , högst		35,000		
9	Särskild föredragande inom kontrollstyrelsen för ärenden angående skattefri sprit m. m., <i>reserva- tionsanslag</i> , att av denatureringsavgifter direkt utgå		7,800	80,800	42,800
10	Kontroll å tillverkningsavgifter, <i>förslagsanslag</i> , ...			800,000	
11	Stämpelomkostnader, <i>förslagsanslag</i>			420,000	
12	Kostnader för taxering till skatt å inkomst och för- mogenhet, <i>förslagsanslag</i>			1,500,000	
13	Observations- och uppbördsprocenter m. m., <i>förslags- anslag</i>			20,000	
	Säger för skatteomkostnader			10,643,900	1,134,400
G. Kronans publika hus.					
1	Lyshållning m. fl. utgifter för kronans publika hus i Stockholm, <i>förslagsanslag</i>			50,000	
2	Byggnader och reparationer, <i>reservationsanslag</i> ...			370,000	
3	Förstärkning av grunden under vissa delar av Stock- holms slott, <i>reservationsanslag</i>				130,000
4	Om- och påbyggnadsarbeten å de i kvarteret Grön- landet norra i Stockholm befintliga byggnaderna, <i>reservationsanslag</i>				1,000,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
5	Förhyrande av bostad åt landshövdingen i Väster- norrlands län, <i>reservationsanslag</i>				4,500
	Säger för kronans publika hus			420,000	1,134,500
H. De kungl. teatrarna.					
1	Kungl. operan			60,000	
I. Ingenjörsvetenskapsakademien.					
1	Upprätthållande av verksamheten vid en ingenjörsvetenskapsakademi, <i>förslagsanslag</i> , högst			40,000	
J. Diverse.					
1	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>			55,000	
2	Ersättning till städerna för mistad tolag, <i>förslagsanslag</i>			3,500,000	
	Städers friheter, <i>förslagsanslag</i> :				
3 a	Direkt anvisning	44,670			
3 b	Friheter	30		44,700	
4	Restitutioner, <i>förslagsanslag</i>			300,000	
5	Bidrag till landsting och städer, som icke deltaga i landsting, <i>reservationsanslag</i> , allt av bevillning av fast egendom samt av inkomst direkt utgå ...				3,800,000
6	Ersättning till vissa städer och köpingar för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel			4,672,440	
7	Ersättning till landsting och städer, som ej deltaga i landsting, för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel			3,100,000	
8	Vederlag för nedlagda utskänkningsrättigheter, <i>förslagsanslag</i>			100,000	
9	Inlösen av skattefrälseräntor, <i>förslagsanslag</i>				45,000
10	Ersättning för skattefrälseräntor, <i>förslagsanslag</i> ...				80,000
11	Avlösning av frälseskatteräntor, <i>förslagsanslag</i> ...				125,000
12	Statsunderstöd åt synnerligt skattetyngda landskommuner, <i>förslagsanslag</i>				600,000
13	Vissa utskylder för det brittiska beskickningshuset i Stockholm, <i>förslagsanslag</i>				1,000
14	Bidrag till svenska stadsförbundets verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , högst				8,000
15	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i> ...			75,000	
16	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>			120,000	
17	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>			133,064	
18	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>			375,000	
19	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>			57,000	
	Säger för diverse			12,532,204	4,659,000
	Summa			27,843,974	7,725,026